

İLİM YAYMA VAKFI

BÜLTEN

2016 OCAK - SAYI: 10

Yurtlarımız
Yenilendi.

İZÜ
Kampüsü
Büyüyor.

Evet,
Biz Öncü Nesil
Yetiştiriyoruz.

BAŞKAN'IN MESAJI

Merhaba

Zor zamanlardan geçiyoruz. Millet ve devletin ayrıştınlamaz bütünlüğü, yaşadığımız tüm zorlukları birlikte göğüslemeyi gerektiriyor. Sınırlarımızda olup biten bütün olumsuz ve iç karartıcı hadiseler, güzel yurdumuzu benzetmeye çalıştıkları geleceğin bir örneği. Hiç şüphesiz bunun iç ayakları da mevcut. Fakat bu cennet vatani aydınlık geleceğe taşımayı boynumuzun bir borcu biliyoruz.

İlim Yayma Vakfı olarak 43 yılını dolduran geçmişimizle biz, güzel insan yetiştirmek için her türlü fedakârlığı göstererek bu cennet vatana olan borcumuzu ödemeye çalışıyoruz. Bu günler, millet olarak bu hizmetlerimizin meyvesini aldığımız ve almaya devam etmeyi ümit ettiğimiz günler olacak. İstiklâl şairimizin sözleri kulaklarımızda bir kere daha çınlasın;

**Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan şüheda,
Canı, cananı bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.**

2016 yılının ilk dönem bülteninde, bu minvalde yaptığımız faaliyetleri bulacaksınız. Türk şehri İstanbul'umuzun tarihinin ayrılmaz parçası sebilleriyle anılan çeşmeler, müstesna yer tutmaktadır. Üsküdar, Eyüp ve Fatih ilçelerinin hemen her köşesinde rastlaya geldiğimiz bu çeşmelerin hazin tarihini Yrd. Doç. Dr. Fatih Köse beyefendinin kaleminden okuyacaksınız.

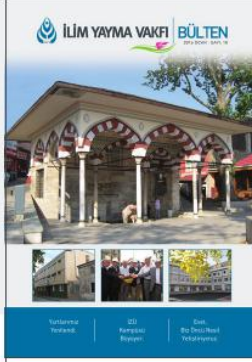
Vakfımız bünyesinde yer alan İrfan Koleji, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, alanlarında parlayan birer yıldız olarak büyümeye devam etmektedirler. Açılan yeni kampüslerimiz ve bölümlerimizle ilgili bilgileri ilerleyen sayfalarda bulacaksınız. İrfan Kolejimizin bağlı bulunduğu Erdem Eğitim Hizmetleri A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Çelik beyefendi ile yapılan röportajı keyifle okuyacağınızı umuyorum.

Mezunlarımızın göz bebeği VEFADER, ulaşabildiği üyelerinin sayılarını artırmaya devam ederken bir yandan da yeni bir temsilcilik açıyor. Başkent Ankara'ya açılacak olan temsilciliğin ve diğer faaliyetlerin haberini sayfasında okuyabilirsiniz.

Bültenimizin son kısmı, misafirhanemizde kalan öğrencilerimizin yazılarından derlediğimiz bilgi yoğunluklu akademik yazılardan oluşuyor.

Gayret bizden Tevfik Allah'tandır.

BU SAYIMIZDA

İSTANBUL'UN AKMAYAN ÇEŞMELERİ 03

RÖPORTAJ: İRFAN KOLEJİ 09

İRFAN EĞİTİM KURUMLARI 13

VEFADER 17

İSTANBUL ZAİM ÜNİVERSİTESİ 21

YURDUMUZUN FAALİYETLERİ 25

VÂKIF 33

İLİM YAYMA VAKFI BÜLTENİ

SAYI: 10 • OCAK 2016

İLİM YAYMA VAKFI ADINA SAHİBİ
YÜCEL ÇELİKBILEK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
ÖMER AYDIN

EDITÖRLER
MİKAL UĞUŞ
BİLAL DEMİR

YAYIN KURULU
ENGİN YILMAZ
OSMAN ACUN
NURULLAH BAYHAN
PROF. DR. BİLÂL GÖKKİR
PROF. DR. NECMETTİN GÖKKİR
YRD. DOÇ. DR. ABDULLAH TIRABZON
ABİDİN SÖNMEZ

YAPIM
TASVİR TANITIM
(0212) 211 11 25

SANAT YÖNETMENİ
ADEM DOĞAN

BASKI
ÜMİT OFSET

YAZIŞMA ADRESİ
VEFA, CEMAL YENER TOSYALI CD.
AKİFPAŞA SK. NO: 6
34134 FATİH - İSTANBUL
TEL: 0212 511 22 90
FAKS: 0212 511 22 91
www.iyv.org.tr

6 AYDA BİR YAYINLANIR.
KAYNAK GÖSTERİLEREK
İKTİBAS YAPILABİLİR.

ÜCRETSİZDİR

YAYINLANAN YAZILARIN
SORUMLULUĞU
YAZARINA AİTTİR.

İstanbul'un Akmayan Çeşmeleri

Yrd. Doç. Dr. Fatih KÖSE

Çeşme, Farsça bir kelime olup göz anlamına gelen "çeşm" kelimesinden türemiştir. Şemseddin Samî'nin Hicrî 1317, Mîlâdî 1899 yılında Dersââdet'de (İstanbul'da) neşredilen Kâmûs-ı Türkî adlı meşhur sözlüğünün 510. sayfasında çeşme kelimesi şu şekilde tanımlanmaktadır: "S (İsim). Fâ (Fârisî=Farsça). İçilecek ma-i cârî (su) akan yer, ki ya dâimâ akar ve yâhud hazîne (depo) ve musluğū olur, ve ekseriyâ mermerden mamûl (yapılmış) ve musanna (sanatlı) olarak hayrâtdan (hayır eserlerinden) madûd (sayılı) bulunur."

Lügat-i Ebuzziya'nın 1306/1889 yılında Kostantiniyye'de (İstanbul) neşredilen birinci baskısının 415. sayfasında ise "Su kaynağı, pınar. Mahsusan yapılan ve hazinesinde su birikdirilen musluklu suluk." Yine aynı sözlükte Çeşmesâr kelimesi ise "Çeşmesi çok olan yer. İstilahımızda çeşme başı mevkiinde de kullanılır" diye tarif edildikten sonra İzzet Ali Paşa'nın şu beytine yer verilmiştir:

“Aceb binası güzel, tarhı (deseni) pâk diltûdur (güzeldir)

Bu çeşmesâr letâfetde (tatlılıkta) bir içim sudur”.

Yapı olarak çeşmede bulunan temel unsurlar şunlardır: Su Haznesi (Depo - Hazine), Musluk, Niş (oyuk), Alınlık, Kitabe, Çatı, Yalak, Lüle, Maşrapa (Tas) ve Ayna taşı. Çeşmenin yapıldığı döneme ve mimari tarzına göre bu unsurlar farklılık arz etmektedir.

İstanbul bir çeşmesârdır. İstanbul, dünyada en fazla tarihî çeşmesi olan şehirdir. Bu konuda geniş bir literatür ve arşiv bulunmaktadır. İstanbul'un hangi kültür ve medeniyetten beslendiğini, hangi medeniyeti temsil ettiğini ve imar felsefesini anlamak için bu şehrin çeşmelerini dikkatle incelemek, okumak ve analiz etmek bile yeterli olacaktır. Bu yapıldığı takdirde “Neden İstanbul'da bu kadar mescid var?” ya da “Neden bu kadar çok çeşme yapmışlar?” gibi bu ve buna benzer daha birçok sorunun cevabı da verilmiş olacaktır.

Mescidler, hamamlar, mektepler, kütüphaneler, tekkeler ve dükkânlar gibi çeşmeler de eski İstanbul'un mahallelerinde yer alan vakıf eserleri arasında olmazsa olmazlardandı. Hatta ilk sıradaydı. Mahalle sakinleri su ihtiyaçlarını çeşmelerden giderirler; yük, binek hatta sokak hayvanları da çeşmenin taş teknelerinden, yalaklarından su içerlerdi.

Çeşmeler sadece su içilen, musluğu olan, mermer ve taş yapılar değildi. Çeşmeler aynı zamanda insanlara varlıklarının kaynağı, hayatın anlamı ve güzellik (estetik) gibi hususlarda mesajlar veren yapıları. Bu çeşmeler döneminin anlayışını, sanatını, mimarisini, kültürünü ve edebiyatını da yansıtmaktadırlar. Özellikle de çeşme kitabeleri bu hususta oldukça

نشانطاشنده کی چشمه نك رسم کشادی

önemli bir yapı unsurudur. Çeşmenin cephesinde yer alan bu kitabelerde çeşmenin ne zaman ve kim tarafından yaptırıldığı bazen mensur bazen de manzum bir anlatımla ve hüsn-ü hattla yazılıdır. Ayrıca birçok çeşmede su ile ilgili ayet ve hadisler yazmaktadır. Şu iki Kuran ayeti neredeyse İstanbul'daki tarihi çeşmelerin % 75'inde yer almaktadır: "Vecealnâ mine'l-mâi külle şey'in hayy" (Ve canlı olan her şeyi sudan yarattık. - Enbiyâ suresi 30. ayet) ile "Ve sekâhüm rabbühüm şerâben tahûrâ" (Rableri onlara tertemiz içecekler sundu [çırdı] - İnsan suresi 21. ayet.) Yine Peygamberimizin sadakaların en faziletlilerinden biri olarak su ihtiyacını karşılayacak bir hayır eserini işaret etmesi ve bu yöndeki hadis-i şerifleri de çeşmelere çokça yazılan kitabelerdendir.

İstanbul Çeşmeleri, mimarisine (meydan, dört cephe, duvar, sütun vs.), konumuna (meydan, sokak), zamanına (yüzyıllara göre), yapı unsurlarına (kitabeli-kitablesiz, namazgâhlı, hazneli, iki yüzlü, üç yüzlü vs.),

bânilerine (kadın-erkek, padişah-hanım sultan, devlet adamları vs.), bünyesinde yer aldıkları yapılara (Saray, Kışla), sanatsal özelliklerine (çinili, tezyinatlı), bânisinin şartına (gedikli-gediksiz) ve buldukları ilçe, semt, mahalle gibi mekânsal özellikleri de göz önünde bulundurularak birçok açıdan incelenebilir.

İstanbul'un birçok semti, mahallesi, caddesi, sokağı ve yapısı adlarını orada bulunan bu çeşmelerden almıştır. Kuruçeşme, Çukurçeşme, Acıçeşme, Dörtüzlü Çeşme; Soğukçeşme Sokağı ve Soğukçeşme Rüşdiyesi en bilinen örneklerdendir. İstanbul çeşmeleri birçok yazıya, şiire ve hikâyeye de konu olmuştur.

Ne yazık ki İstanbul'da, günümüze ulaşan anıt eserlerden sayıca en fazlası ve de en ihmal edileni hiç şüphesiz çeşmelerdir denilebilir. İstanbul çeşmeleri ile ilgili zengin bir literatüre de sahibiz. Bilimsel yayınlar dışında tarihi, edebî kaynaklar ve

metinlerimiz arasında da çeşmelerle ilgili birçok şiir yer almaktadır. Osmanlı divan şairlerinden günümüz Cumhuriyet şairlerine gelinceye kadar şairlerimiz çeşmelerle ilgili duygularını şiirleriyle ifade etmişlerdir.

Şehzade Camii'nin yanında orta taşı denen sütunun karşısında bir 18. yüzyıl yapısı olan Nevşehirli Damat İbrahim Paşa külliyesini görürüz. Sebili, çeşmesi, mescidi, darülhadisî, medresesi ve haziresiyle çok güzel bir yapılar topluluğudur bu külliye. Ne yazık ki orta taşı gibi bu güzel sebil ve çeşme de yol yükseltildiğinden dolayı toprağa gömülmüştür ve suları akmamaktadır. Ne acıdır ki Suriçi İstanbul'undaki (nefs-i İstanbul) tarihi çeşmelerimizin birçoğunun kaderi hep böyle olmuştur, suları kesildiği gibi bir de toprağa gömülmüşlerdir. Bu durum bize Reşat Ekrem Koçu'nun yıllar önce radyoda okuduğu şu şiiri hatırlatmaktadır:

"Ellerinde pırıl pırıl kalaylı güğümler
Ve pırıl pırıl çıplak temiz ayaklarında süslü
takunyeler
Avcularına dudaklarına şırıl şırıl aktığım
Çocuklarım nerede?
Niçin kestiler suyumu?
Kim çaldı pirinc lülemi?
Ne zaman, nasıl gömüldüm topraklara?
Okunmuyor alnımın altın yazısı
"Ve sekâhum Rabbuhum şerâben tahûrâ"

Şair ve yazar Sennur Sezer ise 2003 yaz
mevsiminde yazdığı "İstanbul" adlı şiirinde
duygularını şu şekilde dile getirmektedir:

"Bir gölgeli çınar
Serin bir çeşme
Düşlerimde...
Ne zaman uyansam
Çınar kesilmiş,
Çeşmenin musluğu kopuk
Aynası kırık
Yalağı çöp içinde..."

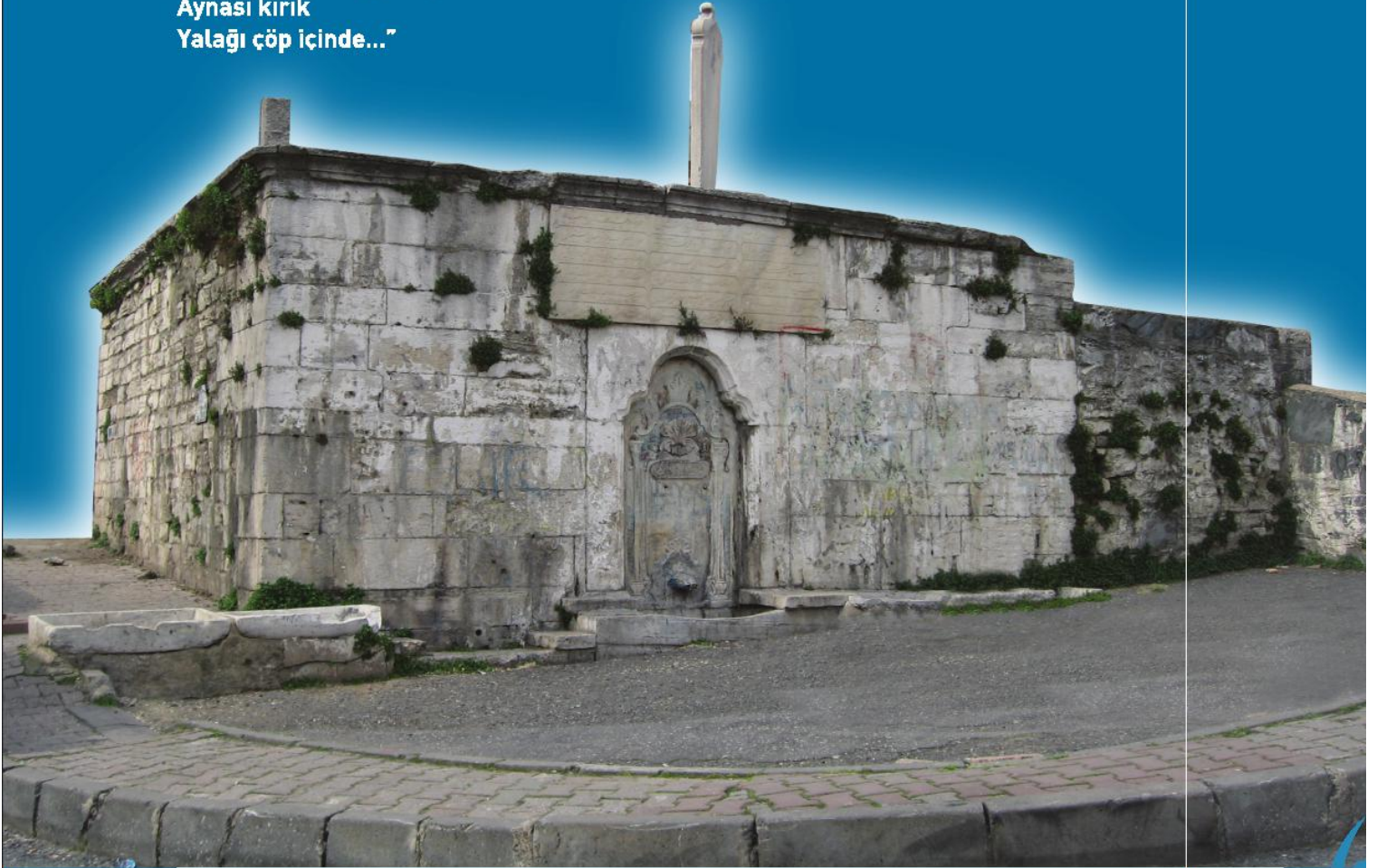
Nevzat Yüksel ise bir zamanlar suyla,
ağaçlarla, kuşlarla ve insanlarla dost olan
kutlu ve rüya şehri İstanbul'a özlem
duyarken "Çeşmelerinden su yerine bal
akardı" demektedir, rüya şehir adlı şiirinde.

İbrahim Minnetoğlu "İstanbul" şiirinin ilk
dörtlüğünde şehrin çeşmelerinin
durumunu şu şekilde anlatır:

"İstanbul, deyip geçme,
Dört bir yanı, sebil, cami, kırkçeşme,
Hangisine vardım, eyvahlar olsun
Kırılmış musluğu, kurumuş suyu..."

Sezai Karakoç ise "Sultanahmet Çeşmesi"
şiirinde bu eşsiz yapıyı betimlerken

"Su yerine süs akıyor" ve "Erir çeşmenin
iki gözbebeği/ Ben o kanlı kızgın/
Gözyaşlarımı çeşmenin" ifadelerini
kullanmıştır.

Halit Fahri Ozansoy, annesinin de kabrinin bulunduğu Eyüp'ü, belki de annesinin mezarını ziyaret ettiği bir gün yazdığı "Eyüp Sırtlarında" adlı şiirinin ilk mısralarında şöylece tasvir etmektedir:

**"Bir servi, bir mezar, bir susuz çeşme
Akşam gökte koyu bir mavileşme"**

Ahmet Mercan bu konuda çok karamsar değildir. "Resmin Söylediği Şarkı" adlı şiirinde geçen aşağıdaki ifadeler âdeta geriye kalanlarla teselli olan bir İstanbullunun hâlet-i rûhiyesini yansıtmaktadır:

**"Bir çeşme İstanbulluysa akmasa da olur
Tarih düşünür çünkü, zaman konuşur
Bir kez düşmesin yolun İstanbul'a dönüşü yoktur".**

Peki bugün bu çeşmelerin, anlamını, kıymetini ve önemini biliyor muyuz? Bu çeşmelere sahip çıkıyor muyuz? Bu konuda neler yapılmalıydı, neler yapıldı ve bugünden sonra neler yapmalıyız?

İstanbul çeşmelerinin yanı başındaki çöp konteynırları kaldırıldı mı?

Meselâ İstanbul Çeşmeleri ansiklopedisi yazıldı mı?

İstanbul çeşmelerinin kapsamlı bir envanteri çıkarıldı mı? Kaç adedi günümüze ulaşamadı/ yıkıldı, yok oldu. Bunlardan kitabesi kurtarılanların bu kitabeleri nerede? Ne durumda? Kaçı günümüze geldi ve ne durumda?

Restorasyonları yapılıyor mu? Bakımları ne durumda? Kitabeleri varaklanıp, yaldızlandı mı?

İstanbul Çeşmeleri ve kültürü ile ilgili müstakil bir müzemiz var mı? Yoksa ne gerek var canım böyle müze mi olur Allah aşkına! Yapacağız da ne olacak? Hem çağdaş ülkelerde var mı ki? Avrupa'da açılsın biz oradan bakar açarız bir benzerini, mi diyeceğiz?

Evet, Biz Öncü Nesil Yetiştiriyoruz

İrfan Koleji - Adnan ÇELİK

İlim Yayma Vakfımızın iştiraki olan Erdem Eğitim Hizmetleri ve Ticaret A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanlığına getirildiniz. Öncelikle hayırlı olmasını dileriz. İrfan Eğitim Kurumları adı altında yürütülen eğitim hizmetlerinin başlangıcı ve bugün ulaştığı okul ve öğrenci sayısı hakkında bilgi verir misiniz?

Ümraniye Atakent'teki okulumuzda 1998'de başlayan eğitim faaliyetlerimiz kapsamında 2015-2016 eğitim öğretim dönemi itibari ile üç yerleşke ve ayrı bir anaokulu olmak üzere toplam 1284 öğrenciye eğitim hizmeti verilmektedir.

- Ümraniye Atakent Yerleşkemizde Anasınıfları, İlkokul ve Ortaokul olmak üzere toplam 537,
- Ümraniye Madenler Yerleşkemizde Anasınıfları, İlkokul ve Ortaokul olmak üzere toplam 448,
- Üsküdar Yerleşkemizde Anadolu ve Fen Lisesi olmak üzere 253,
- Ümraniye Cengiz Topel Mahallesi Anaokulunda ise 46 öğrenci eğitim görmektedir.

İrfan Eğitim Kurumlarındaki eğitim anlayışının en belirgin özelliği nedir?

21. yüzyılda tüm sistemlerde meydana gelen baş döndürücü değişim ve gelişmeler eğitim sisteminde de kendini hissettirmektedir. Bilgi ve iletişim çağı olarak adlandırılan günümüz koşullarında, büyük bir bilgi patlaması olmuş, son otuz kırk yıl içerisinde üretilen bilgi, insanlık tarihinin daha önceki dönemlerde ürettiği toplam bilgiden daha fazla olmuştur. Bilgiyi üreten veya bilgiye dayalı mal ve hizmet üretenler dünyanın güçlü ekonomileri arasında yer almaktadır.

“Son otuz kırk yıl içerisinde üretilen bilgi, insanlık tarihinin daha önceki dönemlerde ürettiği toplam bilgiden daha fazla olmuştur”.

Bugün bilgiye sahip olmak zengin yeraltı kaynaklarına veya paraya sahip olmaktan daha

değerli hale gelmiştir. Bizim de ülke olarak; başta eğitim sektörümüz olmak üzere, ekonomide, sanayide ve hizmet sektörlerimizde bilgiyi üreten, bilgiyi proses eden, bilgiyi kaldıraç olarak kullanan, ihtiyaç duyduğu bilgiye ulaşmayı becerebilen bir kültürü yaşam tarzı haline getirmemiz gerekiyor.

Bizler İrfan Eğitim Kurumları olarak, okullarımızdaki akademik eğitimin sadece sınavı geçmek için ezbere dayalı bir eğitim olmasından ziyade araştıran, sorgulayan, yeni şeyler bulan, bulduğunu geliştiren, var olanla yetinmeyen, gerek eğitim gerekse iş yaşamı boyunca hep bilgi odaklı iş yapmayı kendine bir yaşam tarzı olarak seçecek bireyler yetiştirmeyi hedefliyoruz.

Akademik başarının yanında başka öncelikleriniz de olacak mı?

Okullarımızda eğitim gören çocuklarımıza en az bir batı dilini, özellikle İngilizceyi ve bir de Arapça veya Osmanlı Türkçesini iyi şekilde öğretmek istiyoruz. İngilizce lisansı her ne kadar Amerikalıların veya İngilizlerin anadilleri ise de tıpkı Latincenin tıp dili olması gibi İngilizce de artık tüm dünya ülkelerinin kullandığı bir bilim dili olmuştur. Bizler de dünyaya entegre olmak, dünya ile iş yapmak, kısaca dünya vatandaşı

olmak istiyorsak ana lisanımıza yakın seviyede iyi bir İngilizceye sahip olmalıyız.

Yabancı dilin erken yaşlarda öğrenilmesi en doğru tercihtir bilinciyle anaokulundan itibaren yoğun ders saatleri ve yabancı öğretmen desteği ile öğrencilerimize İngilizce öğretmekte ve uluslararası sınavlarla (Cambridge ve Trinity) öğrencilerimizin dil becerilerindeki ilerleyişlerini gözlemek ve ölçmekteyiz.

Aynı şekilde inanç değerlerimizle ilgili metinleri okuyup anlayabilmek, İslam dünyasının kullandığı lisanı anlayabilmek ve konuşabilmek için Arapçayı, geçmişimizi ve kadim kültürümüzü takip edebilmek için de Osmanlı Türkçesini çocuklarımıza kazandırmak istiyoruz.

Bütün bunlara ilaveten değerler eğitime çok önem veriyoruz. Değerler eğitimi kapsamında çocuklarımıza başta inançlarımızın temel bilgi ve düsturlarını, namaz kılma ve Kur'an okuma gibi temel pratiklerini, erdemli, ahlaklı ve faziletli iyi bir insan olmanın gereklerini öğretmeye çalışıyoruz. Erkek ve kız öğrencilerimizin gelişim düzeylerini ayrı ayrı dikkate alarak manevi yönden ilerlemelerini sağlayıcı Siyer-i Nebi, Kur'an-ı Kerim, Arapça, Temel Dini Bilgiler dersleri düzenli bir şekilde yapılmaktadır. Bunların pratik eğitimleri bay ve bayan öğretmenler eşliğinde uygulamalı olarak icra edilmektedir.

İnançlarımızdan gelen ve evrensel beklentileri de kuşatan değerleri, etkinlikler ve yaşantılar yoluyla çocuklarımızda kalıcı davranışlar haline getirmeye uğraşıyoruz. Merhamet, hoşgörü, nezaket, sabır, dürüstlük, paylaşma, 'ükür, saygı, yardımseverlik, fedakârlık, çalışkanlık, vefa ..." gibi davranışları kalıcı olarak kazandırmak için ahlaki gelişimlerini destekleyerek sevgiye dayalı bir iç disiplin oluşturuyoruz.

“Merhamet, hoşgörü, nezaket, sabır, dürüstlük, paylaşma, 'ükür, saygı, yardımseverlik, fedakârlık, çalışkanlık, vefa ...”

Eğitimin sadece okul ve diplomadan ibaret olmadığı, ana rahminde başladığı, aile yuvasında, toplum içinde, okulda, iş âleminde, sosyal hayatta yani ölüncüye kadar devam ettiği bilinciyle; Çağdaşlarına örnek ve önder olan, akademik alanda yetkin, üretken ve yenilikçi, özgüveni

gelişmiş, milli ve manevi değerlerle donanmış, yaratılış gayesini bilen ve buna uygun yaşayan, şefkatli, merhametli, adil ve irfanlı bir nesil yetiştirmek için var gücümüzle çalışıyoruz.

Ayrıca akademik derslerin işlenmesinde bu derslerin kendi öz değerlerimizle olan irtibatları da dile getirilmektedir. Bunu şöyle açıklayabiliriz. Tarih derslerinde başkaları tarafından yazılmış tarih metinlerinin yanında bizim kendi tarihçelerimiz tarafından yazılan gerçek tarihi de öğretmeye çalışıyoruz.

Okullarımızda öğrencilerimize vermeyi gaye edindiğimiz değerler eğitiminin muhtevasını Yunus Emre aşağıdaki dörtlükte çok güzel dile getirmiştir.

İlim; ilim bilmektir
İlim; kendin bilmektir
Sen kendin bilmezsen
Bu nice okumaktır

İrfan Kolejinden eğitim alan öğrencilerinize diğer kolejlere farklı olarak akademik çalışmalar kapsamında başka neler yapıyorsunuz?

Velilere ek külfet getiren özel ders aldırma veya dershaneye ihtiyaç bırakmayacak şekilde TEOG ve üniversiteye giriş sınavlarına hazırlık çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda okullarımızda gün içinde küçük gruplarla özel dersler, ihtiyaç halinde akşam randevulu özel dersler ve cumartesi günleri takviye çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda; kitap tahlil çalışmaları, düzenli deneme sınavları ve çözümleri, açık uçlu yorum soruları, öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri, amaçlı zümre toplantıları, rehberlik görüşmeleri, şube öğretmenler kurulu (ŞÖK) toplantıları, öğrenci ödev takip sistemi uygulamaları, veli ziyaretleri ve veli eğitim programları, **“Toparlanın Okuyoruz”** çalışmaları, sosyal ve bilimsel amaçlı geziler, öğrenci kulüp faaliyetleri, dönem sonu ve yılsonu gösterileri, değerler eğitimi gösterileri,

sempozyum ve panel organizasyonları, erkek öğrenciler için isteğe bağlı okul içinde pansiyon imkânı İrfan Eğitim Kurumları öğrencileri ne sunulan ayrıcalıklar arasındadır.

Teknolojik yeniliklerin zirve yaptığı ve yeniliklerin sürekli gelişme gösterdiği bir dönemden geçiyoruz. Sizin bu konuda çalışmalarınız ne yönde?

İrfan Eğitim Kurumları olarak teknolojiyi yakinen takip ediyor ve eğitim faaliyetlerimizde en son teknolojiyi kullanmaya çalışıyoruz. Örneğin tüm sınıflarımızda "Akıllı tahta"larımız mevcuttur.

"Raz-kids", öğrencilerimizin bireysel okuma alışkanlığını destekleyen, aynı zamanda grup çalışmalarına da müsait, okuma-anlama, dinleme-anlama alıştırmalarını dijital ortamda binlerce alternatif hikaye ile yapabilecekleri eğlendirerek öğretren bir uygulamadır.

Yabancı dil eğitiminde ilkökul 1-4.sınıflarda öğrencilerin "Little Bridge" portalı ile derslerde öğrenilen kelime ve dil bilgisi yapılarını, dil becerilerine (dinleme, konuşma, okuma, yazma) dönüştürmeyi amaçlayan interaktif bir sistemi geçen eğitim yılından beri uyguluyoruz. "Raz-kids", öğrencilerimizin bireysel okuma alışkanlığını destekleyen, aynı zamanda grup çalışmalarına da müsait, okuma-anlama, dinleme-anlama alıştırmalarını dijital ortamda binlerce alternatif hikaye ile yapabilecekleri eğlendirerek öğretren bir uygulamadır.

Ortaokul öğrencilerine müfredata destek olarak videolu konu anlatımı, etkinlik ve alıştırmalar, çözümlü sorular, ödevler, soru havuzu, test ve sınavlar, raporlama ve öğrenci takibi imkanlarını sağlayan "Vitamin" uygulaması mevcuttur.

Üniversiteye hazırlık için bu öğretim yılında yeni bir sistem olan "RAUNT" sistemini uygulamasını başlattık. Bu uygulama; bilinen klasik yardımcı kaynaklara ek olarak çözümlü konu anlatım kaynakları, konu tarama testleri ve deneme sınavları ile birlikte interaktif bir uygulama olan ve öğrenciye bireysel koçluk yapan, öğrenciye tercilerini yaptırıp, uyguladığı sınavla kazanımlarını tespit ettikten sonra kişiye özel çalışma

programı sunabilen, periyodik olarak yaptığı deneme sınav sonuçlarına göre öğrenciye eksik olduğu konunun ders anlatım videosunu izlettirerek eksikliğini tamamlamasını sağlayan, yüz binden fazla soru bankasıyla ve son 15 yılın üniversite giriş sınav sorularıyla öğrencinin YGS/LYS 'ye hazırlanmasına destek sağlamayı hedefleyen, ayrıca hızlı okuma tekniklerini de vererek soru çözümünde avantaj sağlayan, tüm bu çalışmaları izleme ve sınav sonuçlarını analiz edip raporlama imkanı veren, sonuçları öğrenci, öğretmen, yönetici ve velilerin paylaşımına sunan, bütün bu çalışmalarla bilinçli öğrencinin adım adım hedefine yürümesini sağlamaktadır.

Ayrıca okulumuza özel ÖTS (Öğrenci Takip Sistemi) gibi uygulamalarla "Eğitimdeki teknolojik yenilikler" öğrencilerimizin hizmetine sunulmuş bulunmaktadır.

Eğitim alanında başarılı olmanın vazgeçilmez noktası, hiç şüphesiz, kaliteli öğretmenlerdir. İrfan kolejinde öğretmenlerinize neler sunuyorsunuz? Akademik eğitimini tamamlayan /devam eden öğretmen oranınız nedir?

Nitelikli öğretmenlerin istihdamına önem veriyoruz. Var olan öğretmen ve yöneticilerin

bilgi, beceri ve yeteneklerinin artırılması için hizmet öncesi, esnası ve sonrası eğitim seminerleri yapıyoruz. Ulusal ve uluslararası kongre ve toplantılara katılmalarını sağlıyoruz.

Öğretmen ve yöneticilerimizin üst yetkinliklerini arttırmak için İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitemiz ile işbirliği yaparak Yüksek Lisans ve Doktora programlarına katılmalarını teşvik ediyoruz. 2015-16 eğitim yılında başlatılan bu uygulama kapsamında öğretmenlerimizin % 10 u yüksek lisansa başlamıştır. Bu sayının önümüzdeki yıllarda daha da artacağını ümit ediyoruz.

İrfan Koleji yerleşkeleri görebildiğimiz kadarıyla İstanbul'da, hatta tamamında bile değil. İstanbul'un Avrupa yakası ve İstanbul dışına açılmayı düşünüyor musunuz? Önümüzdeki dönem için projelerinizi anlatır mısınız?

Yeni okul projelerimiz arasında öncelikle vakfımız tarafından satın alınan Başakşehir'deki 16 dönümlük araziye 1.600 öğrencinin eğitim göreceği yaklaşık 35.000 m2 kapalı alanı olan büyük bir kampüs okulunun açılması yer almaktadır. Bununla ilgili projeler hazırlanmaktadır. Bu okulumuzu 2017-2018 eğitim öğretim yılı başında eğitime açmak istiyoruz. İkinci kampüs okulumuzu Elazığ'lı hayırseverlerin desteğiyle Elazığ'da açmak istiyoruz. Bunun da proje çalışmalarına başlanmıştır. Bu projelerimizi Ankara, Kayseri, Balıkesir, Konya, Gaziantep ve Kahramanmaraş, Adana, Antalya ve İzmir takip edecektir. Hedefimiz; öncelikle bütün büyükşehir

merkezlerinde en az bir kampüs okul projesini hayata geçirerek asil geçmişimizi aydınlık geleceğimize taşıyacak olan İrfan neslini yetiştirmek üzere İrfan Eğitim Kurumlarımızı bütün Anadolu ya yaymaktır.

Kampüs okullarımızda anaokulu, ilkokul, ortaokul ile Fen ve Anadolu Lisesi seviyesinde kız ve erkekler için ayrı eğitim birimlerimiz olacaktır. Ayrıca çalışkan, zeki ve okumak isteyen ancak imkan bulamayan şehirdeki, köydeki, çocuklarımızı arayıp bulup, onların geçim şartlarını sağlayacağımız hizmetlerimiz de olacaktır.

Çünkü çocuklarımızın okul öncesi yaşlarda alacağı eğitimle kişilik ve karakterleri daha kolay ve kalıcı olarak şekillenmektedir.

Bununla birlikte anaokulu eğitimine özel önem vermek istiyoruz. Çünkü çocuklarımızın okul-öncesi yaşlarda alacağı eğitimle kişilik ve karakterleri daha kolay ve kalıcı olarak şekillenmektedir. Özellikle manevi eğitimlerin daha ileriye yaşlarda verilmesi daha zor ve kalıcı olmamaktadır. Anaokulu için çok büyük arazi ve binalar gerekmemektedir. Dolayısıyla öncelikle İstanbul olmak üzere uygun bulduğumuz her yerde anaokullarını açarak küçük yavrularımızın manevi eğitimleriyle ilgilenmek istiyoruz.

Adnan ÇELİK kimdir?

1954 yılında Sakarya'nın Pamukova ilçesinde doğdu. İlk ve Orta Eğitimi'ni Pamukova'da, Liseyi Geyve'de tamamladı. 1982 yılında İTÜ'den Elektrik Mühendisi olarak mezun oldu.

1980 yılından itibaren serbest piyasada iş hayatına başladı. Uluslararası düzeyde petrol, bilgisayar ve biyomedikal ürünlerinin ticareti konularında mühendislik ve yöneticilikler yaptı. 1989-1990 Marmara Üniversitesi Çağdaş İşletme Enstitüsü'nde bir yıl, Londra EF College'da İngilizce dil eğitimini tamamladı. İstanbul Deniz Otobüsleri A.Ş.'de Genel Müdür Yardımcısı, TDI (Türkiye Denizcilik İşletmeleri'nde) Y.K. Üyesi, İstanbul Ulaşım A.Ş.'de Genel Müdür ve Y. K. Üyesi, İstanbul Enerji San. ve Tic. A. Ş. de Genel Müdür ve Y.K. Üyesi, İPMC Uluslararası Proje Yönetimi Mühendislik Mimarlık ve Müşavirlik A.Ş. de Genel Müdür, Türk Telekom, TTNET Yön. Kur. Üyesi görevlerinde bulundu. Halen TTNET Denetim Kurulu Üyesi, İlim Yayma Vakfı, İTÜ Geliştirme Vakfı, İGETEV İnsani Gelişim ve Toplumsal Eğitim Vakfı, MEYEV (Metin Yerebakan) Vakıflarında hem Kurucu Üye hem de Mütevelli Heyet Üyesi, İTÜ Geliştirme Vakfı iştirakleri olan Kültürel A.Ş. ve Arı Kültürel A.Ş. şirketlerinde Yön. Kur. Üyesi, İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyeti Başkan vekili ve Erdem Özel Eğitim Hizmetleri ve Tic. A.Ş.'de Y.K. Başkanı olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

İrfan Eğitim Kurumları

ANAOKULU - İLKOKUL - ORTAOKUL - ANADOLU LİSESİ - FEN LİSESİ

ÖĞRENCİ MEVCUDUMUZ ve TESİSLERİMİZ

1998 yılında kurulan okullarımız 2014-2015 eğitim öğretim dönemi itibarı ile üç kampüs ve ayrı bir anaokulunda toplam 1281 öğrenciye eğitim vermektedir. Atakent Kampüsümüzde Anasınıfları, İlkokul ve Ortaokul olmak üzere toplam 537 öğrencimiz, Madenler Kampüsümüz'de Anasınıfları, İlkokul ve Ortaokul olmak üzere toplam 448 öğrencimiz, Üsküdar Kampüsümüzde İrfan Anadolu Lisesi olmak üzere 252 öğrencimiz, Ümraniye Anaokulunda 44 öğrencimiz eğitim görmektedir.

2000-2001 de kullanıma başlanan Atakent Kampüsümüz 2014 yazında baştan sona yeni modernize edilmiş tesislerinde eğitim yapmaktadır. 2012-2013 Eğitim-Öğretim yılında hizmete açılan Madenler kampüsümüz modern derslik, laboratuvar ve atölyeleri, kapalı spor salonu, yüzme havuzu, okçuluk alanı, kış bahçesi, mini golf sahası, buz pateni pisti, botanik bahçesi ve açık spor alanlarına sahip olup; anasınıfları, ilkokul ve ortaokulu ile bölgesinde örnek ve önder olma yolunda akademik, sosyal, sportif, kültürel ve sanatsal etkinlik ve projeleri ile

hizmete devam etmektedir. Anadolu Lisemiz Üsküdar merkezdeki binasında eğitim ve öğretime devam ederken 2015-2016 Eğitim yılında bünyesinde Fen Lisesini de gençlerimizin hizmetine sunmuştur.

Ortaokullarımızda TEOG hazırlık, Anadolu Lisemizde Üniversite sınavlarına hazırlık çalışmaları son derece etkili ve programlı bir şekilde yürütülmektedir.

2014-2015 kasım ayında 8. sınıflarımızın girdiği 2014-2015 TEOG-1 de 5 öğrencimiz soruların tümüne doğru cevap vererek Türkiye 1.leri arasına girmişlerdir. Ayrıca öğrencilerimiz ayrı ayrı derslerden 168 tam puan yapmıştır.

Her yıl yapılan okullarımıza giriş için başarılı öğrencilere yönelik çeşitli oranlarda imkanların sunulduğu "Kazanım Tespit Sınavı" 28 Mart'ta yapılmış, bu sınava toplam 1000 öğrenci katılmıştır.

Tüm sınıflarımızda kutlama ve anmalarda İstanbul'un Fethi, Kutlu Doğum, İstiklal Marşı ve M. Akif, Hz. Mevlana, Çanakkale gibi konulara duyarlılık sağlanmıştır. Öğrenci ve velilerimize yönelik ara tatilde umre programları tertip edilmiş ve birlikte umre yapılmıştır.

DİL EĞİTİMLERİMİZ

Okullarımızda İngilizce eğitimi , temel yabancı dil olarak her seviyede haftada 18 saat verilmekte, seviyelere göre kitap ve yabancı materyaller kullanılmaktadır.

Derslerimize çoğunlukla Türk öğretmenler görevlendirilmiş, bunun yanında pratik amaçlı Native Speaker öğretmenlere de görev verilmektedir.

Lisemizde İkinci yabancı dil seçeneği ile Arapça ve Almanca okutulmuş, ayrıca Osmanlı Türkçesi dersi de programda uygulanmıştır.

Bütün okullarımızda katılım sağlanmakta birlikte, Atakent Kampüsümüzde 4. sınıftan itibaren bütün öğrencilerimizin Cambridge sınavlarına seviyelerine göre katılımı teşvik edilmiş, sınavlara yoğun katılım nedeni ile yetkili kuruluş tarafından okulumuz sınav merkezi yapılmıştır.

Ortaokul ve liseli öğrencilerimize yönelik yurt dışı dil eğitimi amaçlı İngiltere dil kampı gerçekleştirilmiştir ve bu tür programlar devam etmektedir.

SOSYAL VE ETKİNLİK ÇALIŞMALARIMIZ

Avrupa Birliği Projeleri kapsamında Atakent Kampüsümüz 2 adet projeyi başarı ile tamamlamış (Projeler Kültür Bakanlığı Örnek Projeleri olarak Avrupa delegasyonuna sunumda sergilenmiştir), Madenler Kampüsümüz ve Ümraniye Anaokulumuz ise halen yeni başladıkları projeleri ortak ülkelerle başarı ile sürdürmektedir.

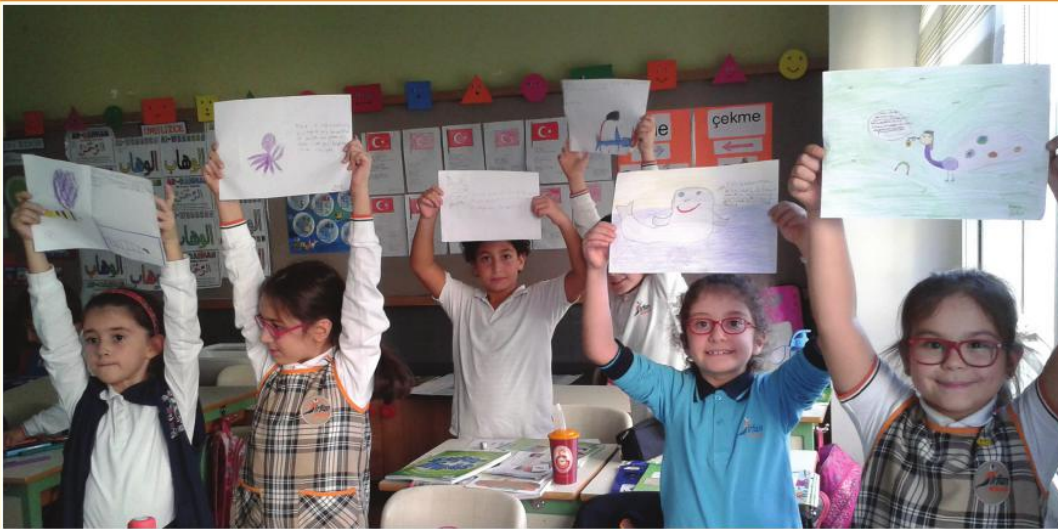

Sabancı İyî Örnekler Konferansı'na 2013 te Atakent Kampüsümüz Örnek Botanik eğitimi sunumu ile, 2014 te Madenler Kampüsümüz ise Ekmeğini Ssraf Etme Etkinlięi ile katılım sağlamıştır.

Okullarımızda "Bu Benim Eserim" ulusal proje yarışmalarına çeşitli projelerle katılım sağlanmıştır.

Bütün okullarımızda ilgi ve beceriye yönelik sosyal, bilimsel, kültürel ve sanatsal kulüp etkinlikleri (satranç, masa tenisi, botanik, yüzme, futbol, hentbol, voleybol, okçuluk, koro vb) seçmeli olarak yıl boyunca hafta içi ders saatlerinde veya sonrasında, hafta sonu cumartesi günlerinde yapılmaktadır.

Öğrencilerimizin gelişiminin ve özgüveninin sağlanması amacı ile belli bir program çerçevesinde sahne ve salon programları ile kültür ve sanat etkinlikleri yapılmış, ayrıca sinema, tiyatro, gezi, müzik, sanat etkinliklerine katılım ve organizasyonlar gerçekleştirilmiştir.

Okullarımızda her sınıfın bir yetim kardeşi var kampanyası, Anadolu lisemizde yetimlere yardım kumbarası, bütün okullarımızda yardım ve bağışlarla ilgili (Kurban, Suriye, vb) çalışmalar yapılmıştır.

Öğrencilerimiz, kompozisyon dalında il birinciliği, satrançta ilçe birinciliği, masa tenisi ve Badminton'da ilçe birincilikleri, okçulukta il üçüncülüğü kazanmışlardır.

Madenler İrfan kolejimiz ve Anadolu/Fen lisemiz temiz okul anlamını içeren beyaz bayrak kazanımını elde etmişlerdir.

ÇANAKKALE ŞEHİTLİĞİNDE MEZUNİYET

Her yıl olduğu gibi 8. ve 12. sınıflarımızın mezuniyet programı Çanakkale 57. Alay Şehitliği'nde yapılmış, Conkbayırı Tepesi'nde kılınan akşam namazından sonra tekbirlerle 57. Alay Şehitliği'ne inen öğrencilerimiz Namazgah'ta kılınan yatsı namazının ardından tekbir ve salavatlar eşliğinde mezuniyet beratlarını almışlardır.

Emin Adımlarla

31 Mayıs 2015'de yaklaşık 1200 mezun ve mensubumuzla 11. "Geleneksel Pilav Günü" İlim Yayma Vakfı Vefa Yurdu Medrese bahçesinde yapılmıştır.

Her yıl mezunlarımızla birlikte Ramazan ayında İlim Yayma Vakfı ile birlikte Beykoz Sosyal Tesislerinde **"Geleneksel İftar Programı"** gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Ankara'da 550 kişi katımlı Vilayetlerevi Sosyal Tesislerinde mezun ve mensuplarımızla iftarda bir araya gelinmiştir.

Lisans ve yüksek lisans yurdunda kalan öğrencilerimizle her akademik yılın başında ihtisas komisyonları olarak tanışma toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Derneğimiz 3. Olağan Genel Kurulu 20.11.2015 tarihinde yapılmış olup yeni yönetim ve denetim kurulu üyeleri belirlenmiştir.

Derneğimizin Ankara'daki faaliyetlerini koordine etmek üzere Ankara Temsilciliğinin açılmasına karar verilmiş ve Av. Fatih Maden, Ankara Temsilcisi olarak belirlenmiştir.

İlim Yayma Vakfı Mezun ve Mensupları Derneği (VEFA-DER) olarak 2010 yılından beri düzenlediğimiz **"Vefa Buluşmaları"** programımıza alanında uzman İlim Yayma Mezun ve Mensuplarımızdan bugüne kadar;

Prof .Dr. Mustafa ŞENTOP,
Prof. Dr. Recep BOZLAĞAN,
Prof. Dr. Bekir Berat ÖZİPEK,
Doç. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK,
Doç. Dr. Yüksel DEMİRKAYA,
Doç. Dr. Mahmut DOĞAN,
Doç. Dr. Erol KAM,
Doç. Dr. Mustafa ORÇAN,
Mustafa ŞEN,
Mustafa DEMİR,
Mehmet Akif KONAR,
Cebrail UÇUR

gibi değerli hocalarımızı, siyasetçi, yazar ve bürokratımızı ağırladık.

Prof. Dr. Mustafa Şentop Konferansı

Mustafa Demir Konferansı

VEFADER internet portalı

2011
VEFADER
VEFA İLİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ

Ana Sayfa Hakkımızda Faaliyetler Vefa'van Haberler Yayınlar Foto Galeri İletişim GÜNÜLLÜ Ekran

Arama...

Üye Giriş

Kullanıcı Adı
Parola
 Beni Hatırla
Giriş

• Parolanızı mı unuttunuz?
• Kullanıcı adınızı mi unuttunuz?
• Kayıt ol

Hesap No/İm

Diğer ve Alımlar İçin
Albarakatur Fath Subesi
Hesap Numarası : 828325-1
IBAN
TR36002030000828325000001

Zakat ve Burs Yardımları İçin
Albarakatur Fath Subesi
Hesap Numarası : 828325-2
IBAN
TR06002030000828325000002

Okul Ayı Vefa Buluşmaları Konuştuğumuz Marmara

PROJELER

400 Mezun - 400 Öğrenci

Yurdumuzda kalan öğrencilerimize kariyer desteği sağlamak amacıyla "400 Mezun - 400 Öğrenci" projesinin yurt bölüm başkanlarına tanıtımı gerçekleştirilmiştir. Mezunlarımızla yurtda kalan son sınıf ve 3.sınıf öğrencilerinin eşleşmeleri yapılmıştır.

Üniversite Gençliğinin Girişimcilik ve Liderlik Kapasitelerinin Geliştirilmesi Projesi

İçişler Bakanlığı Dernekler İl Müdürlüğünden alınan destekle Fatih İlçesindeki 400 lisans ve üstü eğitim gören öğrenciye "Üniversite Gençliğinin Girişimcilik ve Liderlik Kapasitelerinin Geliştirilmesi Projesi" eğitimi verilmiştir.

Eğitim Yardımları

Yabancı dil eğitimi ve yurtdışı konularında öğrencilerimize rehberlik edilmekte ve 5 öğrenciye skor garantili yabancı dil desteği verilmiştir. Ayrıca ihtiyaç sahibi 5 öğrencimize eğitim yardımı yapılmıştır.

Tüm etkinliklerimiz, www.vefagrubu.org sitemizde sanal ortamda paylaşılmakta, faaliyetlerimiz arşivlenmektedir.

Mezunlarla Buluşma

Her ay "Vefa Buluşmaları" adı altında Doktora tez konusu ile ilgili bir mezunumuz veya alanında uzman kişiler tarafından mezun ve yurt öğrencilerine sunum yapılmaktadır.

İZÜ İLK MEZUNLARINI VERDİ

Lider gençler yetiştirmek amacıyla yola çıkan üniversitemiz, 2014-2015 Akademik Yılı sonunda ilk lisans mezunlarını verdi. İngilizce öğretmenliği, okul öncesi öğretmenliği, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, gıda mühendisliği ve bilgisayar mühendisliği olmak üzere 5 lisans bölümünden 202 lisans öğrencimizin mezuniyet töreni, tarihi kampüsümüzde gerçekleştirildi.

İZÜ KAMPÜSÜ BÜYÜYOR

İlim ve zarafet üssü İZÜ kampüsünde yapılaşma çalışmaları devam ediyor. Eğitim Fakültemiz ve öğrenci konukevlerimizden sonraki projelerimiz olan; Dil Öğretim Merkezi ile Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı Araştırma ve Uygulama Merkezi binalarımızın temellerini attık.

II. ULUSLARARASI İSLAM EKONOMİSİ VE FİNANSI KONFERANSI

İslam Ekonomi ve Finansı Uygulama ve Araştırma Merkezimiz (İZÜİSEFAM), 11-13 Eylül 2015 tarihleri arasında II. Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı Konferansı'nı (IIEFC 2015) düzenledi. Uluslararası üniversitelerden onlarca akademisyenin katıldığı konferansın bu seneki destekçileri; Albaraka Türk Katılım Bankası, Kuveyt Türk Katılım Bankası, Türkiye Finans Katılım Bankası, Dünya Bankası Küresel İslami Finans Geliştirme Merkezi, İslam Ülkeleri İstatistik Ekonomik Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi (SESRIC) ve Borsa İstanbul oldu.

İslam Ekonomisi ve Finansı alanında çalışan akademisyen, uygulayıcı ve araştırmacıların bilimsel çalışmalarının teşvik edilmesi ve ilgili literatürün geliştirilmesi amacıyla düzenlenen etkinlikte, onlarca akademisyen bildirimlerini sundu. Konferansın konuşmacıları arasında; Rektörümüz Prof. Dr. Mehmet BULUT, Dünya Bankası Küresel İslami Finans Geliştirme Merkezi Direktörü Dr. Zamir IQBAL, New Orleans Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. M. Kabir HASSAN, Borsa İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı Doç. Dr. Talat ULUSSEVER yer aldı.

Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı Konferansı'nın oturum başlıkları; Konvansiyonel ve İslami Bankacılık, İslam Ekonomisi ve Makroekonomi, İslami Finans, İslami Finansal Kurumlar, Katılım Bankacılığı, İslami Finansal Enstrümanlar, İslam Hukuku ve İslami Finans, Zekat ve Yoksulluk, Osmanlı Para Vakıfları oldu. Konferansın ardından Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı alanında bir haftalık yaz okulu düzenlendi.

<http://www.izu.edu.tr/tr-TR/News/ii-uluslararasi-islam-ekonomisi-ve-finansi-konferansi/2415/NewsDetail.aspx>

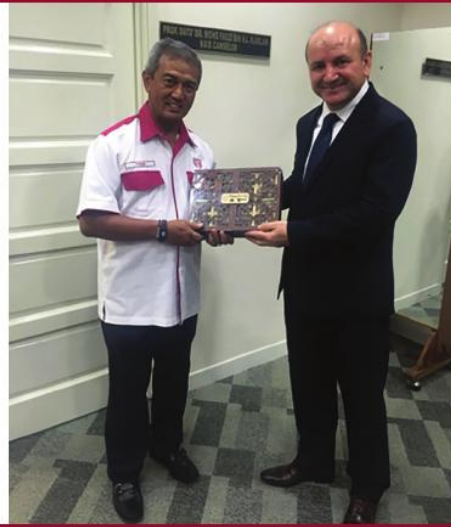
İZÜ 5. AKADEMİK YILI AÇILIŞ TÖRENİ

Üniversitemiz 2015-2016 akademik yılı açılış töreni, 7 Ekim 2015 Çarşamba günü Halkalı merkez kampüsümüzde gerçekleştirildi. Yaklaşık iki bin öğrencimizin katıldığı, Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrenimimiz Muhammed Kılıçer'in açılış konuşmasıyla başlayan program, Rektörümüz Prof. Dr. Mehmet Bulut ve Mütevelli Heyeti Başkanımız Prof. Dr. Ramazan Evren'in konuşmalarıyla devam etti.

Rektörümüz Prof. Dr. Mehmet Bulut, geçtiğimiz akademik yıl ilk mezunlarını vermiş bir üniversite olarak, bugün çok iyi bir konuma geldiğini belirterek, içinde bulunduğumuz tarihi Osmanlı Halkalı Ziraat ve Baytar Mekteb-i Âlisini bize miras bırakan ecdadımıza yaraşır işler yapıp, projeleri ürettiklerini belirtti.

İZÜ'DEN ULUSLARARASILAŞMA YOLUNDA YENİ ADIMLAR

Medeniyetimizin elit beyin gücünü yetiştirmek amacıyla öğrencisinden akademisyenine çok uluslu bir mozaik olan İZÜ, uluslararasılaşma yolunda yeni adımlar atıyor. Amerika'dan Asya'ya Dünyanın farklı bölgelerindeki önemli eğitim kurumlarıyla anlaşmaları bulunan üniversitemiz, akademik işbirliği çalışmalarına hızla devam ediyor. Rektörümüz Prof. Dr. Mehmet Bulut'un Malezya ziyareti dahilinde gerçekleştirdiği görüşmeler neticesinde, University Putra Malaysia (IUM) ve International Centre for Education in Islamic Finance (INCEIF) ile ortak projeler, akademik çalışmalar, öğrenci-akademisyen değişim programlarını da içeren çalışmalara hız verme konusunda ilgili Üniversitelerin Rektörleri ile mutabakata varılmış bulunmaktadır.

AKADEMİK BİRİMLER

EĞİTİM FAKÜLTESİ

- İngilizce Öğretmenliği
- Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
- Okul Öncesi Öğretmenliği
- Türkçe Öğretmenliği
- Üstün Zekalılar Öğretmenliği

HUKUK FAKÜLTESİ

- Hukuk

İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

- Psikoloji (Türkçe ve İngilizce)
- Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler (İng)
- Sosyoloji (%30 İngilizce)

İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ

- İslami İlimler (%30 Arapça)

İŞLETME VE YÖNETİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

- İşletme (%30 İngilizce)
- İktisat (%30 İngilizce)
- Uluslararası Ticaret ve Finansman

MÜHENDİSLİK VE DOĞA BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

- Bilgisayar Mühendisliği
- Yazılım Mühendisliği (%30 İngilizce)
- Gıda Mühendisliği (Türkçe ve İngilizce)
- Mimarlık
- İç Mimarlık
- Endüstri Mühendisliği (%30 İngilizce)

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

- Hemşirelik Bölümü
- Beslenme ve Diyetetik
- Sosyal Hizmet

ENSTİTÜLER

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

• Eğitim Yönetimi ve Denetimi	Doktora
• İslam Ekonomisi ve Uluslararası Finans	Doktora
• İngiliz Dili ve Edebiyatı	Doktora
• İşletme	Doktora
• Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	Doktora
• Sosyal Hizmet	Doktora
• Tarih ve Medeniyet Araştırmaları	Doktora
• Temel İslam Bilimleri	Doktora
• Aile Danışmanlığı ve Eğitimi	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• Eğitim Yönetimi ve Denetimi	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• İngiliz Dili Eğitimi	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• İşletme Yönetimi	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• İslam İktisadi ve Hukuku	Tezli**
• Özel Hukuk	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• Kamu Hukuku	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• Sosyal Hizmet	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• Sosyoloji	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• Tarih ve Medeniyet Araştırmaları	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• Temel İslam Bilimleri	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• Uluslararası Finans ve Katılım Bankacılığı	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans

(** Bu programın öğretim dili Arapçadır).

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

• Bilgisayar Bilimleri ve Mühendisliği	Doktora
• Gıda Mühendisliği	Doktora
• Şehircilik ve Kentsel Dönüşüm	Doktora
• Bilgisayar Bilimi ve Mühendisliği	Tezli* / Tezsiz Yüksek Lisans
• Gıda Mühendisliği	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• İş Sağlığı ve Güvenliği	Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans
• Kent Çalışmaları ve Yönetimi	Tezli Yüksek Lisans

(* Bu programların öğretim dili %30 İngilizcedir).

YÜKSEKOKULLAR;

Yabancı Diller Yüksekokulu

İBNÜ'L EMİN MAHMUT KEMAL İNAL YÜKSEK TAHSİL ERKEK TALEBE YURDU

'Müslüman yürekler bilirim daha
Kızdı mı cehennem kesilir sevdi mi cennet
Eller bilirim haşin hoyrat mert
Alınlar görmüşüm ki vatanımın coğrafyasıdır
Her kırışığı sorulacak bir hesabı
Her çizgisi tarihten bir yaprağı anlatır.' [Erdem Bayazıt]

Mühim olan İstanbul'da yaşamak değil, İstanbul'u öğrencilerimize yaşatabilmektir düsturuyla yola çıktığımız 1973 yılından beri öğrencilerimize mihmandarlık yapmanın onurunu yaşamaktayız. Milli ve manevi duygular aşılayan çeşitli organizasyonlarla öğrencilerimizin eğitim kariyerine katkıda bulunarak Anadolu'nun her bir yanından gelen gençlerimize Ensarlık görevimizi her daim yerine getirmek için elimizden geldiğince çaba sarf etmekte; ümmete, ülkemize ve milletimize hizmet edecek bireyler yetiştirmiş ve halihazırda yetiştiriyor olmanın haklı gururunu yaşamaktayız.

2014-2015 eğitim döneminin 2. yarısında ve de 2015-2016 eğitim döneminin 1.yarısında gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerimizi gösteren fotoğraflarla vakıf bültenimizin yeni sayısında karşınızdayız. Edirne'de; Koca Yusuf, Mimar Sinan'ın muhteşem eseri Selimiye'yle, Bursa'da; Ulû Camii'siyle Osman Gaziyle, Safranbolu'da; tarih kokan konaklarla, Amasra'da; doğal güzellikleriyle, Bilecik Söğüt'te; diriliş tohumlarının atıldığı Ertuğrul Gazisi'yle tanıştırdık öğrencilerimizi. İstanbul içi gezilerle Nida Kırömeroğlu'nun rehberliğiyle İstanbul'u yeniden fethetti gençlerimiz. Çok gezen mi iyi bilir ya da çok okuyan mı? Sorusuna hiç ama hiç takılmadık. Gezdik, gördük ve okuduk. Mutlu olduk ve mutlu ettik. Vakfımıza bağış yapanlara dua ettik ve ahirete göçmüş olanlara hatimler indirdik. Bizlere önce Allah'ın sonrasında ailelelerin emaneti olan öğrencilerimize göz bebeğimiz gibi baktık. Ve öğrencilerimizin daha nitelikli yetişmeleri için birbirinden değerli hocalarımızı yurdumuzda öğrencilerimizle buluşturarak fikirlerinden istifade olanağı sağladık. İlim Yayma Vakfı'mızın maddi ve manevi desteği ile öğrencilerimizi yukarıda değindiğimiz gibi, vakfımızın misyonu ve vizyonu doğrultusunda ülkemize, milletimize faydalı güzel insan yetiştirmenin çabasında olduk, gayret sarf ettik. Kalplere dokuduk. Olması gereken de bu değil midir zaten.

'çevremde
muştı dağıtan
kesiksiz artan
her çocuk
bir komutan' [Nuri Pakdil]

Bilal Erdoğan'ın yurdumuzu ziyareti

Vefa'lı esnaflarımızla iftar

Kudret Bülbül Ziyareti

Oryantasyon Programı

Oda Başkanları Eğitim Programı

Sabahattin Zaim Kabir Ziyareti

Emirgan Gezisi

Mehmet Akif Ersoy Kabir Ziyareti

Öğrenci Temsilci Seçimi

Kızılay Kan Bağışı

Okçuluk Kursu

Eğitim Bölümü Paintball

Hukuk Bölümü Münaraza

Karbonmonoksit Ölçümü

Alkol Gözlüğü Uygulaması

Mimarlar ve Mühendisler
İTÜ Rektör Ziyareti

Model Uçak Kursu

İçişleri Bakanı Efkân ALA ve İstanbul Valisi Vasip ŞAHİN

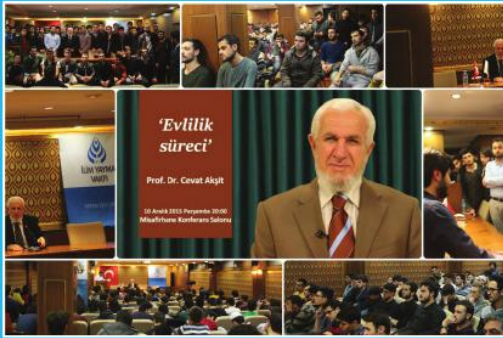

Prof. Dr. Ömer Faruk HARMAN

Prof. Dr. Mahmut Erol KILIÇ

Prof. Dr. Cevat AKŞİT

Prof. Dr. Abdurrahman EREN

Prof. Dr. Fatih ANDI

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

Doç. Dr. Halil İbrahim KUTLAY

Yrd. Doç. Dr. Ahmet EFE

Nureddin YILDIZ

Dr. Salih SELMAN

Ebubekir SIFIL

Dr. İhsan ŞENOCAK

Tarık TUFAN

Dursun GÜRLEK

Muhammed Emin YILDIRIM

Ali Rıza TEMEL

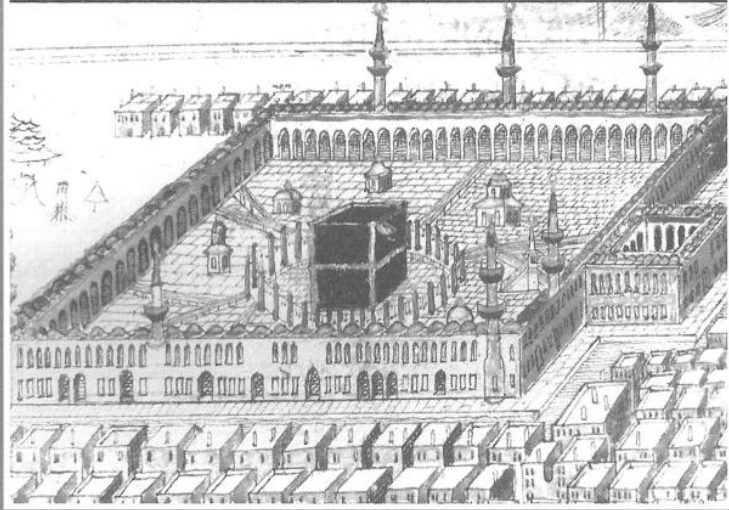

Vakıf Kurucumuz ve Mütevelli Heyet üyemiz
Sayın İsmail Kahraman,
26. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçilmiştir.
Siyaset alanında ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarında ülkemize büyük hizmetler
etmiş olan Sayın İsmail Kahraman'ı tebrik eder,
yeni görevinde başarılar dileriz.

MÜTEVELLİ HEYETİ

Vakıf

Türkiye'nin İşgücü ve İşsizlik Yapısına Dair Kısa Bir Değerlendirme

M. Enes KAYAGİL

İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi - Doktora

GİRİŞ

Türkiye'de işsizlik ekonomik ve sosyal açıdan önemli bir sorun olma özelliğini korumaktadır. Özellikle 1980 sonrası gelişmeler neticesinde artan ve sürekli bir yapı arz eden işsizlik sorunu ülkemiz için çözülmesi gerekli sorunların başında yer almaktadır. Her şeyden önce ülkemizde işsizliğin tarım sektöründen diğer sektörlerle geçişle birlikte ortaya çıkan yapısal bir sorun olduğu bilinmektedir. Bu sorunun giderilebilmesi için ülkedeki işsizliğin niteliğinin iyi bir şekilde ortaya konulması gerekmektedir. Bu da evvela ülkedeki işsiz konumunda olan kişilerin çeşitli açılardan analizini gerekli kılmaktadır. İşte bu değerlendirme çalışması da ülkemizde işsizliğin temel özelliklerini ve işsiz profilinin temel özelliklerini ortaya koyma hedefi taşımaktadır.

Bu amaçla hazırlanan çalışma başlıca üç kısımdan oluşmaktadır. İlk olarak kısaca işsizlik kavramından, Türkiye'de işsizliğin niteliğinden, sebeplerinden ve gelişiminden bahsedilecek, ardından da ülkemizin işgücü yapısına güncel veriler üzerinden kısaca değinildikten sonra ülkemizde işsizliğin özellikleri TÜİK'in hazırlamış olduğu istatistiklerde kullandığı yaş, cinsiyet, eğitim durumu, işsizlik nedenleri, işsiz kalma süreleri gibi kriterler çerçevesinde incelenecektir.

TÜRKİYE'DE İŞSİZLİK VE ÖZELLİKLERİ

İşsizlik kavramı genel olarak emek arzının emek talebinden fazla olması ya da emek talebinin emek arzına göre yetersiz kalması hali olarak tanımlanabilmektedir. İşsiz ise "çalışma arzu ve iktidarında olup, piyasadaki cari ücret haddinde çalışmak istemekle birlikte makul ve uygun bir iş bulamayan kimse" olarak tarif edilmektedir. Diğer bir ifadeyle işsizler, çalışma çağı nüfus (15-64 yaş arası) içinde çalışma arzu ve iktidarında olanlardan (işgücü) istihdam edilmeyenlerin çıkarılmasıyla kalan kesimi ifade etmektedir. TÜİK ise hanehalkı işgücü istatistiklerinde işsizi "son dört hafta" içerisinde iş arama kanallarından en az birini kullanan ve iki hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişi olarak tanımlamaktadır.

Genç ve dinamik bir nüfus yapısına sahip olan Türkiye'de işsizlik önemli bir sorun

olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye’de işsizliğin en belirgin özelliği yapısal olmasıdır. Nitekim Türkiye’de işsizlik sorunu; faktör dengesizliği ve esas itibarıyla, hızlı nüfus artışından kaynaklanmaktadır. Planlı dönemde nüfus artış hızında ve işgücüne katılma oranlarında düşme gözlemlenmesine rağmen; emek talebi, sürekli emek arzının gerisinde kalmış ve işgücü fazlası giderek büyümüştür. Bu durumda ekonomik yapıdan kaynaklanan pek çok sorunun yanında Türkiye’nin hala bir tarım ülkesi olma özelliğini koruyor olması gibi birçok faktör etkili olmaktadır.

Türkiye’de işsizlik gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi, büyük ölçüde tarımsal ekonomik yapıdan sanayi ve hizmetler sektörüne dayalı ekonomik yapıya geçişin meydana getirdiği değişikliklerden kaynaklanmaktadır. Bu da tarımdan sanayiye ve sonra hizmetlere geçmesi beklenen işgücünün, doğrudan hizmetler sektöründe yığılması şeklinde oluşan işsizlik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye’de işsizliğin önemini ve niteliklerini belirleyen dört dönem söz konusudur. Bunlardan ilki 1950’li yıllarda başlayan iç göçtür. Bu dönemde başlayan hızlı kentleşme ve nüfus artışı işsizlik sorununun daha belirgin hale gelmesine neden olmuştur. 1960’lı yıllarda yurt dışına göç ve planlı dönemin başlaması istihdam sorunlarının gündeme gelmesine yol açmıştır. 1970’li yıllarda petrol bunalımı, ekonomik durgunluk, dış ve iç borçların artışı, yurt dışına göç olanaklarının ortadan kalkması istihdam sorunlarını ağırlaştırmıştır. 1980 sonrası ekonomik politikadaki değişim, özelleştirme, işletme ölçeğinin küçülmesi, küreselleşme, gümrük birliği, taşeronlaşma yeni sorunları beraberinde getirmektedir.

Ülkemizde işsizliğin 1980 sonrasında izlenen iktisadi politikalar ve küresel eğilimler çerçevesinde yüksek ve sürekli bir nitelik kazandığı bilinmektedir. 1980 sonrası Türkiye’de işsizliğin öne çıkan temel özelliklerini şöyle sıralamak mümkündür:

- İşsizlik yüksek ve sürekli işsizlik niteliğindedir.
- İşsizlik genel olarak kentsel alanlarda kırsal alanlara göre daha yüksektir.
- Kentsel işsizlikten daha çok kadın işgücü etkilenirken, kırsal alanlarda işsizlikten daha çok erkek işgücü etkilenmektedir.
- 15-24 yaş grubunda yer alan genç nüfus, işsizlik sorunundan en çok etkilenen yaş grubunu oluşturmaktadır.
- İşsizlerin çoğunu lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Ancak son yıllarda eğitilmiş gençler arasında da işsizliğin hızla arttığı görülmektedir.
- İş arama süresi giderek uzamakta; bir başka deyişle uzun dönemli işsizlik giderek artmaktadır.
- İşsizlerin önemli bir bölümü ilk kez iş arayanlardan oluşmaktadır. Ancak son yıllarda yaşanan ekonomik krizler işini kaybedenlerin oranını daha da arttırmıştır.

Bu nedenle, işten çıkartıldığı için iş arayanların sayısı yükselmiştir.

TÜRKİYE'DE İŞGÜCÜNÜN YAPISI

TÜİK tarafından belirli aralıklarla yayınlanan Hanehalkı İşgücü İstatistikleri, Türkiye'de işgücüne ilişkin en güncel ve güvenilir bilgilerin sunulduğu önemli bir kaynaktır. Bu çalışmada ağırlıklı olarak Ağustos 2015'e ilişkin hanehalkı işgücü istatistikleri dikkate alınacaktır. Buna göre mevsim etkilerinden arındırılmış temel işgücü göstergelerine ilişkin veriler aşağıda ele alınmıştır.

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2015 yılı Ağustos döneminde 3 milyon 58 bin kişi olarak tespit edilmiştir. İşsizlik oranı ise %10,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı erkeklerde %8,8 kadınlarda ise %13,1 olmuştur. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı %12,4 olarak tahmin edilmiştir. 15-24 yaş grubunu içeren genç işsizlik oranı %18,3 iken, 15-64 yaş grubunda bu oran %10,3 olarak gerçekleşmiştir.

İstihdam açısından bakıldığında ise Ağustos 2015 döneminde 15 ve daha yukarı yaştaki istihdam edilenlerin sayısı, 27 milyon 150 bin kişi, istihdam oranı ise %46,8 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran erkeklerde %66,3, kadınlarda ise %27,9 olmuştur. Yine, bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 6 milyon 17 bin kişi, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı ise 21 milyon 134 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. İstihdam edilenlerin %22,2'si tarım, %19,3'ü sanayi, %7,5'i inşaat, %51'i ise hizmetler sektöründe yer almıştır.

İşgücü nüfusu 2015 yılı Ağustos döneminde 30 milyon 208 bin kişi, işgücüne katılma oranı (işgücünün kurumsal olmayan çalışma çağı nüfusa oranı) ise %52,1 olarak gerçekleşmiştir. İşgücüne katılma oranı erkeklerde %72,6 kadınlarda ise %32,1 olmuştur. Mevsim etkilerinden arındırılmış istihdam sayısı ise 26 milyon 651 bin kişi olarak gerçekleşmiş ve istihdam oranı %46 olarak ölçülmüştür. Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlerin sayısı da 2015 yılı Ağustos döneminde 3 milyon 96 bin kişi olarak tespit edilmiş ve işsizlik oranı %10,4 olmuştur. Son olarak mevsim etkilerinden arındırılmış işgücüne katılma oranı da %51,3 olarak gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE'DE İŞSİZLİĞİN GÖRÜNÜMÜ

2005-2015 yılları arasında ülkemizde istihdam edilen kişi sayısı ve işsiz sayısı ile genel işsizlik oranı, tarım dışı işsizlik oranı ve genç nüfusta işsizlik oranı incelendiğinde 2005 yılında 19 milyon 160 bin kişi olan istihdam edilen kişi sayısının sürekli bir artışla 2015 yılında 27 milyon 150 bin kişiye ulaştığı görülmektedir. Buna paralel olarak işsiz sayısında da düzenli olmasa da bir artış

yaşanmış ve 2015 Ağustos ayında 3 milyon 58 bin işsiz olduğu ifade edilmiştir. Buna göre işsizlik oranı %10,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu işsizlik oranıyla Türkiye 28 üyeli AB ortalama işsizlik oranı olan % 9,3'ün ve OECD ülkeleri ortalaması olan %7,3'ün üzerinde seyretmektedir. 2005 yılından bu yana işsizlik oranlarında bir istikrarlı yapı gözlenememektedir. Tarım dışı işsizlik oranı da son olarak %12,4 olarak tespit edilmiştir. 15-24 yaşa aralığındaki kişilerin yani genç nüfusun işsizlik oranı ise %18,3 olarak ölçülmüştür. Bu da yaklaşık işgücü kapsamındaki her beş gençten birinin işsiz olduğu anlamına gelmektedir.

Türkiye'de işsizler yaş grupları açısından TÜİK tarafından 15-19, 20-24, 25-29, 30-34, 35-39, 40-44, 45-49, 50-54, 55-59, 60-64 ve 65+ olmak üzere 11 farklı grupta ele alınmıştır. Buna göre işsizlik en yoğun şekilde 15-30 yaş grubunda gözlenmektedir. İşsizlik oranının en fazla olduğu yaş grubu 20-24 iken, en az olduğu yaş grubu ise 65 yaş üstüdür. 30 yaşından sonra işsizlik oranlarında düzenli bir azalış görülebilmektedir. 2000 yılından bu yana işsizlik oranları incelendiğinde hemen her yaş grubunun işsizlik oranında bir artış yaşandığı görülmektedir. İşsizlik oranlarının 2013 yılında 15-19 yaş grubunda %16,4; 20-24 yaş grubunda %20 ve 25-29 yaş grubunda 12,6 olarak gerçekleştiği göz önüne alındığında ülkemizde genç nüfusta işsizliğin büyük bir problem olduğu söylenebilir.

Ülkemizde işsizlik oranlarının kadınlar açısından daha yüksek olduğu bilinmektedir. 2015 Ağustos Hanehalkı İşgücü İstatistikleri'ne göre işsizlik oranı erkeklerde %8,8 iken, kadınlarda %13,1 olarak gerçekleşmiştir. Benzer şekilde tarım işsizlik oranı erkeklerde %10,1 iken, kadınlarda %18,4'dir. Yaşa göre işsizlik oranlarına bakıldığında da benzer bir eğilimden söz etmek mümkündür. Örneğin genç nüfusta işsizlik oranı erkeklerde %15,6 iken, kadınlarda %23,3'dir. Eğitim durumuna göre işsizlik oranlarında da kadınların işsizlik oranlarının daha yüksek olduğu görülebilmektedir.

Türkiye'de eğitim durumuna göre işsizler genellikle okur-yazar olmayanlar, lise altı eğitilmişler, lise mezunları, mesleki veya teknik lise mezunları ve yükseköğretim mezunları şeklinde ele alınmaktadır. Buna göre eğitim seviyesinin yükselmesine paralel olarak işsizlik oranlarında da artış gözlenmekte ancak bu artış düzensiz bir yapı arz etmektedir. 2015 Ağustos verilerine göre Türkiye'de okuma yazma bilmeyenlerin işsizlik oranı %5,2'dir. Lise altı eğitime sahip olanlarda bu oran %9,3; lise mezunlarında %12,4; mesleki veya teknik lise mezunlarında %9,8 ve yükseköğretim mezunlarında %12,1'dir. Erkeklerde okuryazar olmayanların işsizlik oranı %10,7 ile en yüksek seviyede iken, kadınlarda % 3,1 ile en düşük seviyededir. Ayrıca kadınlarda lise ve üzeri eğitim kurumlarından mezun olanlarda işsizlik oranı %20 civarında olup oldukça yüksektir.

İşsizler medeni durumlarına göre incelendiğinde hiç evlenmeyen, evli, boşanmış ve eşi ölmüş şeklinde tasnif edilebilmektedir. Buna göre ülkemizde hiç evlenmemiş durumda olanların yaklaşık %17'si işsizdir. İşsizlik oranı evlilerde ise %6 civarındadır. Boşanmış durumda olanların işsizlik oranı ise yüksek olup %17 seviyesindedir. Eşi ölmüş olanlarda işsizlik oranı ise en düşük seviyede olup %5 civarındadır. Bu oranların yıllara göre değişimi aşağı yukarı aynıdır.

Ülkemizdeki işsizler daha önce çalıştıkları ekonomik faaliyete göre tarım, sanayi, inşaat, hizmetler, 8 yıldan önce işten ayrılanlar ve ilk kez iş arayanlar şeklinde sınıflandırılabilir. Eylül 2014 itibariyle işsizlerin %9,3'ü ilk kez iş arayanlardan oluşmaktadır. %3,7'si 8 yıldan önce işten ayrılanlardan oluşmaktadır. Sektörlere göre ise %5,3'ü daha önce tarım sektöründe, %18,4'ü sanayi sektöründe, %13,2'si inşaat sektöründe ve %50'si de hizmetler sektöründe çalışmış işsizlerden oluşmaktadır.

Ülkemizde işsizlerin işsiz kalma nedenleri incelendiğinde %29'unun geçici bir işte çalışıp işi bitenlerden, %12,5'inin işten çıkartılanlardan, %5,4'ünün işyerini kapatan/iflas edenlerden, %19,8'inin kendi isteğiyle işten ayrılanlardan, %2,9'unun emekli olanlardan, %0,5'nin ücretsiz aile işçisi olarak çalışanlardan, %18,3'ünün diğer nedenlerle işten ayrılanlardan oluştuğu görülmektedir. Ayrıca ilk kez iş arayanların %0,7'si askerden yeni gelenlerden, %3'ü ev işleriyle meşgul olanlardan ve %6,2'si de öğrenimine devam edenlerden oluştuğu görülmektedir.

Ülkemizde iş arama süresine göre işsizler 1-2 ay, 3-5 ay, 6-8 ay, 9-11 ay, 1 yıl ve daha fazla, 2 yıldan az, 2 yıl ve daha fazla, 3 yıldan az, 3 yıl ve daha fazla işsiz şeklinde sınıflandırılabilir. Buna göre işsizlerin %45'i 1-2 ay aralığında, %21'i 3-5 ay aralığında, %9'u 6-8 ay aralığında, %2,9'u 9-11 ay aralığında bir zamandır işsiz konumdadırlar. Yine, işsizlerin %14,6'sı 2 yıldan az olmak üzere 1 yıl ve daha fazla süreyle; %4,8'i 3 yıldan az olmak üzere 2 yıl ve daha fazla süreyle; %1,6'sı da 3 yıl ve daha fazla süreyle işsizdir. Buna göre 1 yıldan fazla işsiz konumda olanların (uzun süreli işsiz) oranı %21'dir. Kısacası her beş kişiden biri uzun süreli işsiz konumdadır.

SONUÇ

İşsizlik ülkemiz açısından önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sorun onun yapısal nitelikte olmasından ve dolayısıyla kısa vadede çözüme kavuşturulamamasından kaynaklanmaktadır. 1950'lerde başlayan iç göç ve 1980'lerde değişen ekonomi politikaları ve küresel eğilimler neticesinde ülkemizde işsizlik sürekli ve artan bir nitelik kazanmıştır. Türkiye'nin ekonomik anlamda yapısal dönüşümünü tam anlamıyla tamamlamamış olması, işsizliğin hala

artmasında ya da azaltılamamasında önemli bir rol oynamaktadır. Bunun yanında ülkemizde tarımsal istihdamın ve kayıt dışı istihdamın hala önemli bir yer tutması işsizliğin temel boyutları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ülkemizde işsizliğin temel niteliklerine baktığımızda işsizliğin yüksek ve sürekli işsizlik niteliğinde olduğu, işsizliğin genel olarak kentsel alanlarda kırsal alanlara göre daha yüksek olduğu, 15-24 yaş grubunda yer alan genç nüfusun işsizlik sorunundan en çok etkilenen yaş grubunu oluşturduğu, işsizlerin çoğunun lise altı eğitimlilerden olduğu, ancak son yıllarda eğitilmiş gençler arasında da işsizliğin hızla arttığı görüldüğü, iş arama süresi giderek uzadığı ve işsizlerin önemli bir bölümünün ilk kez iş arayanlardan olduğu görülmektedir. Bu nedenle işsizliği önlemeye ve sınırlandırmaya yönelik aktif istihdam politikalarına daha fazla önem verilmesi gerektiği açıktır. Mesleki eğitimlerle işgücünün nitelik seviyesinin artırılması, girişimciliğin teşvik edilerek yeni istihdam alanlarının açılmasının sağlanması ve işsiz ile iş arayan kişilerin daha etkin bir şekilde eşleştirilmesi gibi uygulamalar izlenmesi gereken politikalar arasında gösterilebilir.

KAYNAKÇA

- Eurostat, "Unemployment Statistics", (Çevrimiçi) http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics, 20.12.2015.
- İşçiçık, Özlem; "Nüfus, İstihdam ve İşsizlik", Sosyal Politika, 5.Baskı, Ed. Aysen Tokol, Yusuf Alper, Bursa, Dora Yayınları, 2014, ss.119-159.
- İşçiçık, Özlem; İstihdam ve İşsizlik, 2.Basım, Bursa, Dora Yayınları, 2014.
- OECD, "Unemployment", (Çevrimiçi) <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm>, 20.12.2015.
- Özdemir, Süleyman, Halis Yunus Ersöz, Halil İbrahim Saroğlu; İşsizlik Sorununun Çözümünde KOBİ'lerin Desteklenmesi, İstanbul, İTO Yayınları, 2006.
- Tokol, Aysen; Sosyal Politika, 2.Baskı, Bursa, Vipaş, 2000.
- TÜİK, "Hanehalkı İşgücü İstatistikleri, Ağustos 2015", (Çevrimiçi) <http://www.tuik.gov.tr/HbGetirHTML.do?id=18643>, 11.12.2015.
- TÜİK, "İşgücü İstatistikleri", (Çevrimiçi) http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?alt_id=1007 adresindeki verilerden faydalanılarak hazırlanmıştır. 11.12.2015.
- Yavuz, Arif; İşgücü, İstihdam ve Kriz Olgusu, İstanbul, İTO Yayınları, 2010.

Sanat Bilinci ve Kimlik Kargaşası

Burak KOÇ

İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi - Lisans

Varlığımızın sanat yolunda geçmişe dönük hikmetinden bir sonucumuz hali hazırda bizde mevcut mu? Özellikle zihninizden bir çıkarım yapmaya çabaladığınızda, uğraş gösterdiğinizde neler ortaya dökülüyor?

Batının ürünleri mi? Sanata dair, kendi geçmişinden sonuç elde edemiyor musun? Romeo ile Jüliet; Moliere, Shakespeare, Dostoyevski mi direkt zihninde canlanan isimler? Nedenini hiç düşündün mü? Acaba neden Doğu Medeniyeti'nin zenginliğinden bir ışık aklına gelmiyor ki o medeniyetin hüviyetinde yaşarken? Kısaca cevabını vereyim mi: Kendi vatanında kendi idrakine, Batı'nın 'izmleri', düşünce sistemi kalın zincirlerle gerilmiş. Kendinin yabancı, Batı'nın hazır yiyicisi olmuşsun. Birileri de atmış bacak bacak üstüne seni izliyor kendi değeriyle oynatırken!

Uyan, uyan! "Işığın geçmişte nereden aydınlattığına bir bak..."

Milletin kendi mevcudiyetinin geleceğe dönük sanattaki akıbeti geçmişten geçen (istendiği, okumaya ve araştırmaya meyledildiği takdirde) düz bir yol üzerinde dinlene dinlene olan molalarla mümkün olacaktır. Bu hususta ise aydınlarımıza, etkin düşünme kabiliyetini kaybetmeyenlere çok büyük bir görev düşmektedir; çünkü Cemil Meriç'in deyimiyle "Düşünenin görevi: İnsanıdan kopan, tarihini unutan ve yolunu şaşırın aydınları irşada çalışmak, kızmadan, usanmadan irşattır."¹

İrşadın yerli yerine ulaşması ise gelecek nesillerin hakiki kimliklerini idrak etmeleri ile mümkün olacaktır. Bunun yolu da çarpıtılıp kendi öz kültürümüz diye kitaplarda, dergilerde, filmlerde sosyal medya üzerinde işlenen Batı'nın bilinçaltımıza yerleştirilen ve bunun için bizden çok çaba gösteren sosyal medya organlarına ciddi bir müdahale ile gerçekleşecektir muhakkak. Bu müdahalenin ise hiçbir şekilde sıcak savaş yoluyla veya çatışmayla olamayacağı su götürmez bir gerçekliktir. Bahsi geçen müdahale ve mücadele ancak genç nesillere kendi öz, milli sanatımızı aktararak gerçekleştirilebilir. Günümüz dünyasında bir fikrin aktarımı direkt küresel yollarla yapılmaktadır. Maalesef ki en başta bizim aydın dediğimiz, kendine yabancıların cahil ve pervasız hareketleri onları kendine örnek alan gençleri bir bilinmezlik girdabına ve ardından çaresiz kopmalara, kimlik bunalımına adım adım yaklaştırmakta. Bu durumun sonuçları da fikir aktarımındaki çatışmalarla, depresyon dediğimiz ruh bunalımıyla başlayıp intihara sürüklenen bir kötü yolculukla nihayete ermekte.

Yabancılaşmaya karşı müdahalenin önlenbilmesi için elbette kaynak şart. Mutlak

kaynak ise çarenin içinde saklı olduğu ilk emri "Oku!" olan kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'dir. Onu kendimize hayat rehberi olarak edindiğimiz takdirde göreceğiz ki zaman içerisinde gerek dini yönden gerekse kendi sanatının bilincine sahip çıkma ve onu yaşatıp zirvede tutma yönünden önüne koyulan Batı'nın üzeri geçici zevklerle kaplanmış düşüncesinden, bu düşüncenin aldaticılığından uzaklaşacağız. Öz kimliğimizin ve bilincimizin farkına varacağız. Nitekim kurtuluş şuurla mümkün olur. Şuurun teşekkürüne katkıda bulunacak olan da mutlak hakikati gösteren Kur'an-ı Kerim'le gerçekleşecektir. Başka kaynakların da düşünce teşekkürüne etkisi büyüktür. Bunun için yöntem diğer kaynaklardan faydalanarak, kitapların tozlu sayfalarını araştırıp, önce ne olmadığını ve ne olmayacağını; kendi kültürünün farkının ne olduğunu idrak edip kitaplar arasında seyahate çıkmamız olacaktır. Romeo ile Jüliet'in yerine diliyle asırlarca sevilen Fuzûlî'nin, Leyla ile Mecnun'unu bilecek; Yunus Emre'nin divanını, Mevlana'nın Mesnevi'sini, Necip Fazıl'ı, Sezai Karakoç'u, Cemil Meriç'i, Nihat Sami Banarlı'yı, Yahya Kemal'i ve daha birçok kendi olabilen düşünürü, mütefekkirlerin eserlerini anlamaya yönelik çalışıp öğütlerini dinleyeceksin ki var olup varlığını yaşatabilesin. Bunları bilmeden varlığını anlayıp, genç nesillere aktarıp sanatın mahiyetini, niteliğini gösterip değerlerini muhafaza etmeye düşünce dünyanda hiç yer açma. Yaşadığımız çağ itibarıyla eskinin izinden sıyrılıp yeniye meyleden bir akım var. Bu akımda beslenmeye çalışanlar kimlik kargaşasıyla ya kendini kaybedecek ya da varlığı tamamen terk edecektir. Batı kaleyi içten fethetmenin peşinde. Bunu da biz onlar için eskiyi eski diye bırakıp (eski, zaman geçtikçe değer kazanır) yeni Batı etkisiyle kolaylaştırıyoruz. Kendimizi eleştirip duruyor; eleştiriye bertaraf etmek için çaba göstermiyor, kendimizi beğenemiyoruz. Ahmet Hamdi Tanpınar bu hususta gerekli açıklamayı yapmış: " Dar muhitlerin dışında, eskilerden zevk alan gittikçe azalıyor. Biz galiba son halkayız. Yarın bir Nedim, bir Nef'i, hatta bize o kadar çekici gelen eski musiki ebediyen yabancı olacağımız şeyler arasına girecek. Güçlük var fakat imkânsız değil.

Biz şimdi bir aksülamel devrinde yaşıyoruz. Kendimizi sevmiyoruz. Kafamız bir yığın mukayeselerle dolu; Dede Efendi Wagner olmadığı için, Yunus'u Verlaine, Bakî'yi Goethe ve Gide yapamadığımız için beğenemiyoruz. Uçsuz bucaksız Asya'nın o kadar zenginliği içinde dünyanın en iyi giyinmiş milleti olduğumuz halde çırcıplak yaşıyoruz. Coğrafya, kültür, her şey bizden bir yeni terkip bekliyor; biz misyonlarımızın farkında değiliz. Başka milletlerin tecrübesini yaşamaya çalışıyoruz."²

Hülasa-i kelimeler, bulunduğumuz muhit, inançlarımız ve olması gereken kimliğimiz itibarıyla yaşadığımız hayatın Batı'ya meyleden yaklaşımlarındaki yanlışları ve bize olan yabancı rolünü bir an evvel keşfedip sanatımıza olan etkisinden sıyrılıp bize ait olan değerler sisteminin getirdiklerini ve gereklerini görüp bir neslin inşası ve mutlak hakikatin anlaşılması yönünde daha fazla zarar görmeden kendimize yabancılığımızı def edip dil, tarih, edebiyat, mimari vb. alanlarda zenginliğimize üstat Sezai Karakoç'un tabiriyle diriliş ruhunu kazandırabilmek, vazifemizi kimliğimize oturtabilmek ve sorumluluğunu taşıyabileceğimiz düşüncenin insanı olabilmek idrakiyle...

¹ Cemil Meriç, Bu Ülke, İletişim Yayınları, 2014, s. 54

² Ahmet Hamdi Tanpınar, Huzur, Dergâh Yayınları, 2014

• Nihad Sâmî Banarlı, Edebiyat Sohbetleri, Kubbealtı Yayınları, 2012

• Yavuz Bülent Bakiler, Sözlün Doğrusu 2, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, 2011.

Tanzimat Dönemi Türkleşme Hareketlerine Kısa Bir Bakış

Mikail UĞUŞ

İstanbul Üniversitesi, Gazetecilik Bölümü - Doktora

Devlet örgütlenişinin şeklinin belirlenmesinde belirleyici olan, hiç kuşkusuz toplumların içinde buldukları yapısal özellikleridir. Eğer söz konusu ettiğimiz imparatorluk örgütlenmeleri ise farklı dinsel ve etnik topluluk birliklerinin siyasi olarak görünüm-leridir. Bu bakış açısıyla Osmanlı toplum yapısı, geçmiş devlet ve dini tecrübelerin birikiminden de faydalanarak ve kendi toplumsal yapısının çeşitliliği ile yönetim şeklini/anlayışını belirlemiştir.

Osmanlı Toplum yapısı, İslam geleneği ve pratik uygulamaların neticesinde düzene konmuştu. Bu İslam geleneği dediğimiz, Müslümanlarla gayri-müslimler arasındaki ilişkiyi düzenleyen fıkhi görüş uyarınca insanları milletler biçiminde sınıflamaya tabi tutmaktaydı. Milletler olarak belli başlı sayılabilecek olanlar başta Müslüman milleti, Ermeni milleti, Ortodoks milleti ve Yahudi milleti idi. Bütün bu millet birlikleri kültürlerini rahat biçimde geliştirebilen yarı özerk topluluklardı. Bu milletlerin yönetimini sağlayan hiyerarşi, sadece dinsel problemlerle değil şahsın kişisel statüsünü de düzenlemekle görevliydi. Her bir milletin yöneticileri olan patrik, haham gibi önderler, devlete karşı kendi milletleri hakkında sorumluluk duyuyorlardı. Fatih'in İstanbul'u fethinin hemen akabinde Ortodoks Kilisesinin ruhani lideri ile Ermeni Patriğini çağırarak kendilerine berat vermesi ile süren bu yönetim anlayışı yüzyıllarca devam etmiştir.

Türklerin Müslüman milleti içerisinde önemli bir yeri olmayıp Arnavut, Kürt, Arap gibi unsurların birleşiminden müteşekkil bir hakim milleti temsil etmekteydiler. Milleti hakime olan Müslüman unsurun diğer milletlerden ayrılan özellikleri olmakla birlikte bir takım ayrıcalıkları da vardı. Toplum bazında Müslüman mahallelerinin diğer mahallelerden ayrışmasına, karışık olmamasına özen gösterilmiş olup bunun ihlal edilmemesi temin edilmiştir.

Türk kelimesi, genel Osmanlı tarihi boyunca bayağı görülerek, kaba-saba anlamlarına denk, Bernard Lewis gibi uzman tarihçiye göre özellikle cahil köylüler kastedilerek kullanılmıştır. Selim Deringil, bunun aksine, Osmanlı Devleti'nin "Altın Çağı" olarak bilinen dönemde (16. Ve 17. yüzyıllarda) dahi yönetici elitin Orta Asya'ya uzanan köklerinden haberdar olduklarını ve bundan fevkalade gurur duyduklarını belirtir.

Şehirlerde yaşayan diğer milletlerden olan unsur, Müslümanların belli simgelerini kullanamıyordu; yeşil renk elbise giyememe, at üstünde gezememe, evlerini beyaza boyayamama gibi... Bütün bunlar Müslüman milletine has görsel simgeler olup toplum içinde riayet edilmesi gerekenler arasındaydı.

Osmanlı Devlet düzeni, savaş meydanlarında kazanılan başarılar/ganimetler, gerek devlet giderlerinde gerekse de yapılan abidevi yapıların harcamalarında kullanılmaktaydı. Önemli zaferlerin gölgesinde gerçekleşen tüm bunlar, devletin savaş alanında aldığı yenilgilerle sekteye uğramış, yavaş yavaş içte huzursuzluklar çıkmaya başlamıştır.

Savaş meydanlarında alınan yenilgi sonrası sorulan soru, kadim dönem dediğimiz eski ihtişamlı günlere "Klasik Çağ/Altın Çağ'a" nasıl dönülebileceği idi. Kaleme alınan risaleler de bunun üzerinde durulurdu. (Koçi Bey, Katip Çelebi, Hazerfen Hüseyin gibi...)

Tanzimat Dönemi

'Nazm' kökünden gelen Tanzimat, nizam verme anlamına gelmekte olan tanzim fiilinin çoğul halidir. Askeri anlamda sıkça duymaya alışık olduğumuz nizam verme /düzene sokma artık siyasi bir anlam kazanarak padişah ile tebaa arasındaki bağı kapsar olmuştur. Hiç şüphesiz modern Türkiye'nin oluşumunda da büyük katkıları olan ve 1839'da Mustafa Reşid Paşa'nın padişahın da onayını alarak yayımladığı Tanzimat Fermanı'nın büyük devletlerin etkisi sonucu mu yoksa fikirsel anlamda batılı düşünürlerin etkisi ile mi yahut da Belçika Anayasasından uyarlanıp uyarlanmadığı tartışmasını bir kenara bırakıp sonuçları olarak şunları sayabiliriz;

- a) Hükümdar yayımladığı bu senet ile kendi iradesinin sınırlanmasını kabul ediyor,
- b) Can, mal, namus korunurluğunu (sözcüğü biraz zorlayarak "özgürlüğünü" diyelim) iradesinin dışında, kanunların yargısına bırakıyor, c) hükümet yönetiminin kendi iradesine göre değil mevadd-ı esâsiyye (temel ilkeler) olarak nitelendirilen ölçülerle yapılacak kanunlara göre olmasını istiyor, d) iltizam sisteminin kaldırılmasını kabul ediyor.

Yayımlanan bu fermanla bütün tebaanın can ve mal güvenliği sağlanacağı, tebaalar arasında herhangi bir üstünlük olmadığı ve bütün hepsinin kendi gözünde eşit olduğunu, mal ve mülkün müsadere edilemeyeceği, padişahın kendisinin de oluşturulacak meclislere ve kanunlara uyacağıın sözü verilir.

Yukarıda alıntılarımız Niyazi Berkes'in Tanzimat Fermanı'ndan çıkardığı bu sonuçlar sonrasında, Fermanın asıl amacının yöneten ile yönetilen arasındaki bağı kurmak olmaktan çok hükümdarın mutlak yetkisinin halk ya da onun temsilcileri karşısında değil hükümet karşısında kısıtlanması olduğu sonucunu çıkarır. Fermanın açık kalan bazı uçlarının belirsizliği dolayısıyla, fermanın uygulanmasında büyük devletleri

denetçi konumuna getirmiştir. Özellikle Britanya elçisinin müdahalesi neticesinde, fermanın 17 yıl sonra Islahat Fermanı (1856) yayımlanır. Bu fermanın akabinde ve hatta günümüz tarihçileri arasında bile tartışılan bu ferman, tamamen dış baskı sonucu çıkarılan, devletin onurunu kırıp bağımsızlığını zedeleyen bir belge olduğu söylenmişti ve halen söylenmektedir.

Ferman, bir öncekinde verilen vaatleri uygulamaya dönük kararlar içerir. Bunlar sırasıyla; bütçenin oluşturulması, bankaların kurulması, Avrupa'dan gelecek sermaye ve uzmanlara kolaylıklar sağlanması, karma mahkemelerin oluşturulması ile Müslüman-Hıristiyan eşitliği noktasında cizyenin kaldırılması ve Hıristiyanlar için de askerlik ödevinin getirilmesi.

Askerliğin Hıristiyanlar için de getirilmesi, cizyenin diğer kapıdan tekrar sokulması olarak görülür. Askere alınma konusunda bir diğer sıkıntı, Müslüman askerlerin Hıristiyanlardan emir alması mevzusu. Bu konuda çokça tartışma yapılmış olup, fıkhi olarak mümkün olup olmaması tartışılırken güvenlik bakımından Hıristiyan askerlere silah teslim edilip edilemeyeceği de tartışılmıştır.

1856 Fermanı ile oluşturulan meclislerde müslümanlarla birlikte gayri müslimlerin temsilinin sağlanacağı meclisler oluşturuluyordu, bunlar; Vilayet ve belediye meclislerinde Müslüman ve Hıristiyan temsilcilere makul bir oranda yer verilecekti. Buralardaki tartışmalar konuşma özgürlüğü içinde olacaktı. Adalet Kuralları Kurulu'na Hıristiyan üyeler alınacaktı. Hıristiyanların "millet" (cemaat) örgütlenişleri yeniden düzenlenerek bunların meclislerine ruhanilerden başka halktan (laîc) temsilciler katılacaktı.

Müslümanların Hıristiyanlar ile eşit kabul edilmesi, vergide getirilen eşitlik, Müslüman cemaat arasında huzursuzluklara sebebiyet verir. Ulemanın ayanların meclislerine katılmaları ve münferit olaylarda halkı isyana teşvik etmeleri üzerine bazı müftülerin görevden alınmaları, ulemanın kovuşturmayla uğraması gibi olaylar dönem içerisinde karşılaşılan olaylardır.

Diğer taraftan Hıristiyan Ortodoks ve Ermeni cemaatlerinin de bu fermanın hoşnut olduğu söylenemez. Hemen belirtelim ki Ermeni cemaati arasında misyonerlik faaliyetleri neticesinde yayılan Protestanlık, İngiltere'nin baskıları sonucu ancak 1850'de tanınarak ayrı bir millet olarak Protestanlar kabul edilmiştir. Hıristiyan halkın bir kısmı, sağlanan yararlarından memnun olmakla birlikte, özellikle Protestanlığın Osmanlı topraklarında böylesine yayılarak gelişip güçlenmesi, Musevi Cemaatinin hukuki ve toplumsal statüsünün değişmesi, bu iki cemaati rahatsız ediyordu. Nitekim 1850 yılında Yanya, Tırhala, Selanik gibi Rumeli vilayetlerindeki Rumlar, Museviler aleyhinde "iğneli fiç" hikayeleri ileri süren alışılmış şikayet dilekçelerinden bir sürüsünü daha grup grup Babıâli'ye sundular. Dilekçelerde "Meryem Ana'nın bir kadın ve çocuğa rüyada görüldüğü, Yahudilerle ticaret yapılmamasını kendilerine tembih ettiği" belirtiliyordu.

Tanzimat politikasının oluşturmaya çalıştığı vatandaş, bu milletlerin birbirleri ile olan huzursuzluklarının yanında cemaat önderlerinin de tepkisini çekiyordu. Çünkü cemaatlerin yetkilerini ve çıkarlarını ilgilendiren durumlar vardı. Her şeyden önce, cemaatlerin oluşturacağı millet meclislerine girecek halktan olan temsilcilerin, kendi cemaat menfaatlerini gözetlemeyebilirdi. Berkes'in verdiği İstefenaki Bey örneği, bunun kanıtıdır. ...Dr. Stefan ya da İstefenaki Bey de padişaha verdiği muhtırada Hıristiyan "milletlere verilen imtiyazlardaki aşırılığa işaret ederek, "Avrupa'nın, Fransa ve İngiltere ve Prusya gibi ülkelerinde acaba mezhep eşitsizlikleri daha mı azdır?" demiştir.

1839 Fermanı Müslüman millete anayasa sunmadığı halde, Hıristiyan "milletlere" anayasal haklar tanıyarak varlıklarını güvence altına alarak, ulusal bağımsızlıklarının kıvılcım alacağı ortamı sağlamıştır. Hıristiyan halkın seçtiği ve ruhbandan olmayan temsilcilerle bu cemaatlerin din, eğitim, idare, maliye ve sivil işler alanındaki yetkileri genişledi. Askerlik ödevi ya da bedel karşılığı haracın kaldırılması, mahkemelerde Hıristiyanların yemininin ve tanıklığının kabulü de hesaba katılırsa, bu cemaatlerin birer ulus olmaktan eksik kalan tek yanları toprağa dayalı bağımsız egemenlikleri olmaması, Osmanlı toplumlar camiasının özel hukukta yarı özerk üyeleri haline gelmeleriydi.

Tanzimat dönemi ile ilgili bu bahsimizde son olarak belirtelim ki cemaat tipi örgütlenme ortadan kalkmamış, zayıflamıştır. Bir önceki dönemde dinsel tanımlamaların yerini, ekonomik ve siyasal özdeşleşmelerle bir araya gelmeye başlamıştır. 1839 sonrasında ilan edilen fermanlar veya hatlar ne kadar farklı yönde olurlarsa olsunlar, birey ait olduğu cemaate/millete göre tanımlanırdı. Tanzimat'ın bütün yenileşme çabalarına karşın, 1870'li yıllarda, vergi açısından bile bireyin dinsel cemaati önemli bir ölçüdür.

KAYNAKÇA

- Bernard Lewis, Modern Türkiye'nin Doğuşu, İstanbul, s. 1, 1988.
- Selim Deringil, Simgeden Millete- II. Abdülhamid'den Mustafa Kemal'e Devlet ve Millet, İstanbul, 2013, s. 94.
- Şerif Mardin, Tanzimat Fermanı'nın Manası: Yeni Bir İlah Denemesi, Tanzimat: Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu, İstanbul, 2011, s. 145-165.
- İlber Ortaylı, Tanzimat Adamı ve Tanzimat Toplumunu, Tanzimat: Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu, İstanbul, 2011, s. 460.
- Niyazi Berkes, Türkiye'de Çağdaşlaşma, İstanbul, 2002, s. 214.
- Halil İnalcık, Tanzimat Nedir?, Tanzimat: Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu, İstanbul, 2011, s. 48.
- İlber Ortaylı, İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı, İstanbul, 2005, s. 115.
- Niyazi Berkes, a.g.e., s.217.
- Halil İnalcık, Tanzimat'ın Uygulanması ve Sosyal Tepkiler, Tanzimat: Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu, İstanbul, 2011, s. 183.
- Ali Akyıldız, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul, 2011, c. 40, s. 1-10.
- İlber Ortaylı, a.g.e., s. 94-95.
- Niyazi Berkes, a.g.e., s.218.
- Niyazi Berkes, a.g.e., s. 228.
- İlber Ortaylı, a.g.e., s. 97.
- Cemil Oktay, Hum Zamirinin Serencamı, İstanbul, 1991, s. 41.

“Farkındalığın” Öneminin Farkına Varmak

Seyyid EMİN

İstanbul Üniversitesi, Gazetecilik - Lisans

Günümüz iletişim teknolojileri ile birlikte insan modern bir sahafa dönüşmüştür. Sattığı kitapların isimlerini bilir, isimlerinden kitapla ilgili bir şeyler söyleyebilir ancak kitabın özünü bilmez. İnsanlar da yeni iletişim ağlarıyla birlikte birbirinden farklı birçok konuda yüzeysel bir bilgiye, enformasyona sahip oluyor. Sosyal medya ağlarından anlamlı, özlü sözler okuyor ama onları içselleştirmeden, söyleyenin o sözü söyleyene kadar geçirdiği süreci anla(ya)lmadan, düşün(e)meden bir diğerine geçiyor. Neil Postman'ın dediği gibi insan gündelik bir "enformasyon hazımsızlığı" yaşıyor.

İletişim dünyasının yakın ve uzak geçmişine baktığımızda üç temel devrimle karşılaşırız: M.Ö. 4. yy.da yazının bulunmasını izleyen Chirografik devrim, 15. yy.da matbaanın bulunmasını izleyen Gutenberg devrimi, telgraf ve daha sonra radyo ve televizyonun bulunmasıyla gerçekleşen elektrik ve elektronik devrim. Yazının bulunmasından matbaanın icadına kadar beş bin yıl geçmiş olmasına karşın, matbaanın icadından elektrik ve elektronik medyaların kullanılmaya başlamasına kadar geçen sürenin 400 yıl bile olmaması, yine telgrafın bulunmasından bu yana 150 yıl civarında gerçekleşen teknolojik gelişim dikkate değerdir.

1844 yılında Washington ile Baltimore arasında kurulan elektrikli telgraf hattı elektronik medya kültürünün başlangıcı sayılmaktadır. O günden bugüne teknolojinin geldiği nokta ortada. Bu yeni kültürle beraber insanlar kendilerinden milyonlarca km uzaklıkta meydana gelen olaylardan haberi olmaya başladı. Mesafe ortadan kalktı ve "küresel köy"de yaşamaya başladık. Küresel köy ile birlikte kendi şehrimizde, ülkemizde olmayan kişiler ya da olaylar hakkında enformasyona erişebilmeyi anlıyoruz. Bu teknolojik kültürün getirdiği olumlu etkilerden de olsa komşusunun tarlasında ekip biçecek tohumu olup olmamasından bihaber kişinin sanal iletişimle daha önceden tanıyıp bilmediği kişi hakkında sanal kaygılara düşmesi, bu kaygılarla vicdanını rahatlatması "köyün" bizim bildiğimiz köylerden farklı olduğunu gösteriyor.

Sanayi sonrası toplumda her zamankinden daha çok çalışmak zorunda bırakılan

ve ailesine, arkadaşlarına, kendini geliştirmeye ayıracağı zamanı kalmayan kişi, teknolojik gelişmeyle biraz olsun kendine ait bir boş zaman yaratma imkânına kavuşmuştur. Ancak bu boş zamanını ailesine, arkadaşlarına, okumaya, bilgilene-meye ayırmak yerine telefonla, televizyonla kullanmayı seçer. Bu seçim kişinin kendisi tarafından değil, ona kendisini izlemediği takdirde dünyanın bilgisinden yoksun kalacağını hissettiren medya tarafından empoze edilmektedir.

Demokrasi ile yönetilen ülkelerde 4. güç olarak kabul edilen medya, halkın bilgi alma hakkını, yöneticileri halk adına denetleme, sorgulama ve kamuoyu oluşturma görevini üstlenmektedir. Medya'nın insanların düşünüş biçimlerini ve bunun sonucu olarak, doğrudan ya da dolaylı bir biçimde içinde yaşadıkları toplumu etkilediği su götürmez bir gerçektir. Medya gündem oluşturma yeteneğiyle insanların nasıl düşüneceklerinin yanı sıra neyi düşüneceklerini de belirler. Medya metinlerinin tamamı kurgudan ibarettir. Etkileri konuşulup tartışılmadan yayınlanan bir medya metni yoktur. Aynı medya metnini farklı kişiler farklı şekilde algılayabilir. Medya'da gösterilenlere hiçbir zaman bütünüyle gerçekmiş gözülle bakılmamalı. Her medya grubu olaya kendi çıkarları açısından bakmaktadır. O yüzden küçük bir medya okuryazarlığı yaparak o medya kuruluşunun o olayı neden öyle gördüğü kestirilebilir. Ele aldığınız herhangi bir medya grubunun ekonomi-politik ilişkilerini araştırmanız o olayı neden öyle gördüklerine yönelik ipuçları verecektir. Pekâlâ, bu gençler için geçerli olabilir ama bütün gün çalışan eve yorgun gelen, uyuyuncaya kadarki zamanını televizyon karşısında geçirenler için pek olası değil. İzleyiciyi, televizyonda gördüklerinin kurgu olduğu, doğru olabileceği gibi tamamen yalan yanlış olabileceği yönünde uyarıcı hatırlatan kimse bulunmazken, kamera karşısında olanlar ise sürekli kamera üstündeki kırmızı ışıkla uyarılıyorlar. Kırmızı ışık kameranın çekimde olduğunu gösterirken aynı zamanda yazılan, çizilen, kurgulanan senaryonun dışına çıkmamayı öğütüyor.

Medyanın kullandığı dil çok önemlidir. Önemsiz gibi görünen detaylarla insanların bilinçaltında önemli mesajlar bırakır. Özellikle son dönemlerde çok kullanılan algı yönetimini gerçekleştirmiş olur. "Orwell dili" diye adlandırılan, kelime sayısının azaltılması için ve bundan da önemlisi kelimeleri karşıtı ile açıklamak suretiyle, onları anlamsızlaştırmak bahsettiğimiz yöntemlerden biri. ABD'nin söyleminde Irak'ı sömürgeleştirme amacıyla düzenlenen saldırının adı "Irak'a Özgürlük Operasyonu" oldu. Irak'ın işgal edilmesi ve Irak halkının köleleştirilmesi, "Irak'ın özgürleştirilmesi" olarak sunuldu. CNN televizyonu haberlerinde, Irak'ta vatanlarını savunan yurtseverlerin adı "teröristler" oldu. Medya metinlerinde yapılan kısaltmalar da insanları düşünmemeye itiyor. Medya dezenformasyon yoluyla yani kasten yapılan ve kitleleri gerçek hakkında yanıltma amacı taşıyan eksik, yanlış ve yanıltıcı bilgi yayma yoluyla algılarla oynamaktadır. Yapılan "yanlışlar" daha sonra küçük bir tekzip ile düzeltiliyor ancak ilk haberin etkisi

tekzipten daha vurucu oluyor. Bir diğerk yöntem ise "eupheism" - anlam yumuŝatmadır, sözcük seçiminde hoş olmayan, kaba sözcükler yerine daha kibar sözcükleri kullanma, olumsuzlukları daha uygun bir dille anlatmadır. Örneğinin "çatışma" yerine "sıcak temas", "deli" yerine "akıl hastası" sözcüklerinin kullanılması anlatımı yumuŝattığı gibi dinleyicinin gerçeklik algısıyla oynar. Medya'nın diğerk bir silahı da diziler ve filmlerdir. Bilgiyi eğlenceyle harmanlayarak popüler kültürü tüketicilere sunar. Özellikle gençler dizilerden, filmlerden etkilenerek "Amerikan rüyası"na kapılıyor.

Kemal Sayar "TV Çağı" isimli şiirinde:

"Birisini televizyonu açık unutmuş olmalı
Çünkü sözler hiçbir yere uğramıyor
Yüzlerse silinmiş okunmuyor

-Otuzyaş yağmurları olmalı
Hayat kısaldığında
Geçmiş yok eden türde bir yağmur
Sözleri ve yüzleri hafifleten

Kendi sesini duymuyorsan eğer
Birisini televizyonu açık unutmuş olmalı" diyor...

Yaşamımızda kullandığımız değil bizatihi yaşamımızın ta kendisi haline gelen iletişim teknolojileri ve medya üzerine söylenecek, anlatacak, araştırılacak daha nice kuram, kavram ve bilgi mevcut. Bu yazı günümüz iletişim teknolojilerine karşı "farkındalığın" önemine farkına varmak için yazıldı. Medya'nın hiç mi iyi yanı yok sorusuna cevap olarak tabii ki var diyoruz. Ancak medyanın iyi yönlerinin efsununa kapılmış gidiyoruz. İyi taraflarını gerektiğinden fazla kullandığımız için onları anlatmaya gerek yok. Gerçek hayatın farkındalığını her geçen dakika kaybediyoruz. Aynı evin içinde aile bireyleriyle bile mesajlaşmaya başladık. En son ne zaman televizyonsuz, telefonsuz bir aile ortamı oluşturduk, en son ne zaman akraba ziyaretinde bulunduk, en son ne zaman arkadaşlarımızla saatlerce bir konu üzerinde muhabbet ettik, en son ne zaman bir soba kenarında, bir sofada oturup yaşlıların o engin tecrübelerini dinledik? Hiç düşündük mü onlarla birlikte kaybedeceğimiz değerleri, anıları, hatıraları. Kendimizi avutmayalım gençler, sanal hatıralardan bahsetmiyorum, yine elle dokunamadığımız ama kalbimizin en derinlerinden hissettiğimiz anılardan söz ediyorum. Benden duymuş olmayın ama 2050'lerde çıkacağını beklediğimiz robotlar biz olabiliriz. Yapacağımız tek şey kendimizden başlayıp çevremizdeki herkese çelik eşyalar giydirip ellerindeki telefonları görünmez kılmak...

Chantal Mouffe'un Düşüncesinde Siyasal Kavramı ve Demokrasi Arasındaki İlişki

Murat M. ALİU

İstanbul Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler - Doktora

Chantal Mouffe 1943'te Bekçika'nın Charleroi şehrinde doğmuştur. Louvain Katolik Üniversitesi ve Essex Üniversitesi'nde eğitim gördü. Westminster Üniversitesi'nde politika teorisi profesörüdür.¹ Post-Marksist ekolden gelen Chantal Mouffe radikal demokrasi teorisinin kurucusudur. Radikal demokrasi teorisini Ernesto Laclau ile beraber yazdığı "Hegemonya ve Sosyalist Strateji" adlı kitabında ele almakta ve bu kitapta radikal demokrasinin temellerini atmaktadır.²

Chantal Mouffe demokrasi üzerine tartışmaları önde gelen kurmacılarından biridir ve bununla birlikte 21.yüzyılın radikal demokrasinin en önemli temsilcisidir. Birçok siyasi kuramcılar gibi Mouffe'de politik olanı veya siyasal olan üzerine düşüncelerini ortaya koymaktadır. Bilindiği üzere siyasal kavramı söz konusu olduğunda ilk akla gelebilecek Karl Schmitt'tir ve nerdeyse Schmitt'ten sonrası siyasal kavramı tartışan kuramcılarının hepsi ondan etkilenmiştir. Bu anlamda Mouffe'un çıkış noktası da Schmitt'tir.

Mouffe "Siyasal Üzerine" kitabında "siyasal" kavramı irdeleyerek liberal demokrat ve diğer kuramcılarından farklı bir perspektiften yorumlayarak yeni bir yaklaşım ortaya koymaktadır. Aslında siyasal kavramı Mouffe'un düşüncesinde demokrasi ile sıkı bir ilişki içersindedir. Bu anlamda Mouffe iki kutuplu dünyanın çözülmesiyle beraber birçok siyasi ve sosyal kuramcılarının ilan ettiği "düşmansız bir dünya" ve "çatışmasız bir toplumsal" yaşam tahayyülleri eleştirip liberal demokratların geliştirdiği "post-politik" vizyonuna karşı çıkmaktadır.³ Ona göre, iki kutuplu dünyanın çözülmesine ve liberal demokrasinin zaferinin ilan edilmesine rağmen günümüz demokrasi ve demokratik kurumların derin bir krizde bulunmaktadırlar.

¹ Chantal Mouffe, *Dünyayı Politik Düşünmek, Angonistik Siyaset*, (Çev: Murat Bozluolcay), İletişim Yayınları, İstanbul, 2015, s. 2.

² Eken Huriğül, "Küreselleşme ve Ulus Devlet", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2006, s. 243

³ Chantal Mouffe, *Siyasal Üzerine*, (Çev: Mehmet Ratip), İletişim Yayınları, İstanbul, 2013, s. 8.

Bugün moda olan “partizansız demokrasi”, “diyalojik demokrasi”, “mutlak demokrasi” gibi kavramların hepsi siyasal kuran antagonistik boyutunu karşı çıkmakla anti-politik vizyonu yansıtmaktadırlar. Bunların amaçları “hegemonyanın ötesinde”, “sağ solun ötesinde”, “antagonizman ötesinde” bir dünya kurmaktır. Mouffe böyle bir arzu ve böyle bir dünya kurgulamak demokratik siyasetin toplumda var olan antagonizmaları daha da artırabileceğini söylemektedir. Zira siyasal kimliklerin oluşturan dinamiklerin ne olduklarına dair bir anlayış yoksunluğu doğuruyor ve toplumda var olan antagonistik potansiyelin şiddetlenmesine yol açıyor.⁴

Bundan yola çıkarak Mouffe evrensel düzeyde rasyonel bir mutabakatın mümkün olmadığını belirtmektedir. Ona göre tüm çıkar ve değer çatışmalarını uzlaştıracığı kurumlar tasarlamaya çalışmak yerine, farklı hegomonik politik projelerle yüzleşebilmeyi sağlayacak biçimde kamusal alanı canlı bir “agonistik” mücadeleye açmak olmalıdır. Bu anlamda liberal demokrasinin üstlendiği uzlaştırıcı rolünde reddetmektedir. Zira Mouffe uzlaşmacı yaklaşımı uzlaşmış bir toplum yaratmak yerine toplumsal antagonizmaları daha da şiddetlendirebilecektir ve toplumsal yaşamının çatışmalı boyutunun hiç bir zaman kaldırılmayacağına belirtmektedir.⁵

Mouffe siyasal kavramının doğasına açıklamak için siyasal’ı antagonistik ve agonisit kavramları üzerinden açıklamaya çalışmaktadır. Demokratik siyaseti söz konusu olduğunda Mouffe’un temel tezi antagonizmanın çoğulcu demokrasiyle uyumlu biz-onlar karşıtlığı biçimini mümkün kılacak bir şekilde nasıl dönüştürüleceği olmasıdır.

Burada Schmit’in siyasal kavramı üzerine düşüncelerinden söz etmemiz yararlı olacağını düşünüyorum. Schmit’e göre siyasal alanından antagonizmaları her daim var olacaktır, zira siyaseti mümkün kıldıran antagonizmalardır. Yani siyaset antagonizma boyutu olmaksızın siyasaldan söz etmek mümkün olmadığını söylemektedir. Bu anlamda Schmitt’e göre antagonizma, dost-düşman ayrımı siyasalın kurucu unsurudur. Schmitt’in deyimiyle, “dost-düşman ayrımı ortadan kalkarsa, siyasal yaşam da ortadan kalkar.”⁶ Schmitt bütün bunları söylerken açık bir biçimde liberallerin siyasal kavramı üzerine görüşlerine karşı çıkmaktadır. Zira liberal düşüncenin bireyciliğe ve rasyonalizme bağlı kıldığı için siyasalın antagonistik boyutunu inkar etmekte, siyasal tartışmayı ahlakın uygulanacağı özgül bir alan olarak sunarlar ve siyaset alanında serbest tartışma aracılığıyla rasyonel, ahlakı bir mutabakat yaratmanın mümkün olduğuna inanırlar.⁷

⁴ Mouffe, Siyasal Üzerine, s. 8.

⁵ Mouffe, a.e. s. 8-9

⁶ Carl Schmitt, Siyasal Kavramı, (Çev: Ece Göztep), Metis Yayınları, İstanbul, s. 81.

⁷ Mouffe, Siyasal Üzerine, s. 19.

Mouffe'un siyasal kavramı üzerine görüşlerin söz konusu olduğunda liberallerden ayrılarak "Schmitt'le birlikte Schmitt'e karşı" gibi bir tavır sergilemektedir. Mouffe Schmitt'in takip edip liberal demokratik siyaseti reddetmek yerine, Schmitt'in liberal bireycilik ve rasyonalizm eleştirisini yeni bir liberal demokratik siyaset anlayışı geliştirmek için çaba göstermektedir. Mouffe Schmitt'in, antagonizmayı her zaman var olan bir olanaklık olarak sunması ve siyasal ontolojik durumumuzdan kaynaklandığını tezini kabul etmektedir. Fakat Mouffe Schmitt'i eleştirdiği ve ondan ayırdığı nokta demokratik bir cemmat içerisinde çoğulculuğa yer verilmesi olduğudur. Schmitt tek olası ve meşru çoğulculuk, devletlerin çoğulculuğunu kabul etmesi, Mouffe için kabul edilemez bir şeydir.⁸ Dolayısıyla Mouffe ne liberallerin ileri sürdükleri gibi siyaseti antagonistik boyutundan tamamen mahrum bırakılması, ne de Schmitt'in dost-düşman ayrımını anlayışını kabul etmektedir. Bu anlamda Mouffe siyasetin antagonistik boyutunu tanımak, fakat bu boyutu ehlileştirmesi gerektiğini söylemektedir. Yani üçüncü ilişki türü tahayyül edilmesi gerektiğini belirtmektedir. İşte Mouffe'un bu üçüncü ilişki türü agonizm kavramıyla açıklamaya çalışmaktadır. Bu anlamda antagonizma iki tarafın herhangi bir ortak zemin paylaşmayan düşmanlar oldukarı bir biz-onlar ilişkisiyleyken, agonizm çatışan tarafların, çatışmanın rasyonel bir çözümü olmadığını kabul etmelerinin yanı sıra, karşılıklı olarak muhaliflerinin meşruiyetini tanıdıkları bir biz-onlar ilişkisidir.⁹ Yani agonizm de, çatışan taraflar düşman değil, hasımdır. Bu da çatışma sırasında, birbirlerini aynı siyasal birliğe ait gördükleri, çatışmanın gerçekleştiği ortak sembolik mekanı paylaştıkları anlamına gelir. Bu anlamda demokratik siyasetin esas görevi toplumsal ilişkilerde var olan antagonizmaları etkisizleştirmek olduğunu söylenebilir. Yani Schmitt'in dost-düşman ayrımını, biz-onlar ayrımına dönüştürmektir. Yani burada "hasım" kavramı demokratik siyaseti içi can alıcı bir rol oynamaktadır. Husumet modeli demokrasinin kurucu unsuru olarak görülmesi, zira bu model demokratik siyasetin antagonizmayı agonizme dönüştürmesini sağlamaktadır.

Ne var ki bu biz-onları ayrımı ahlaki terimlerle değil, siyasal kategorilerle ifade edilmesi gerekmektedir. Zira siyasalın ahlaki dil dizgesinde tüketildiği anda antagonizmaları daha da şiddetlendirecektir. Mouffe bugün siyasalı halen ahlaki dil dizgisinde tüketildiği için sağ-sol arasındaki bir mücadele yerine, "doğru" ve "yanlış" arasındaki bir mücadeleyle karşı karşıya olduğunu belirtmektedir.

Agonistik siyasetin uygulanmasının önündeki temel engel neo-liberalizmin hegemonyasının kabul eden merkez-sol olarak konumlandırılan sosyal demokratik partilerdir. Mouffe'un sosyal demokrasi Sovyet Birliği'nin çözülmesinden sonra

⁸ Mouffe, a.e. s. 22.

⁹ Mouffe, a.e. s. 28.

yeni demokratik fikirler üretmediğini ve bununla birlikte demokratik siyaset açısından bütün bir fırsat kaybettiğini vurgulamaktadır. Böylece sol çevrelerin kendi aralarında toparlanacakları ve yeni siyasi fikirler üretecekleri yerine, antagonizmanın ortadan kalktığına ve sınırsız, “onlar” sız bir siyasetin yükselmekte olduğuna dair muzafferane savlar ortaya koydular. Dolayısıyla sorun temel görevi, kapitalist hakimiyet için bir kılıf, düzmece oldukları iddiasıyla bu idealleri reddetmek değil, bu ideallerin etkili bir biçimde uygulanmaları için mücadele etmek olmalıdır. Bu da, elbette, mevcut neo-liberal kapitalist düzenlenme tarzına meydan okumadan yapılmaz.¹⁰

Mouffe’un temel iddiası agonistik yaklaşım “hasım” fikri sayesinde demokrasiyi yeniden canlanması ve derinleşmesine katkı sağlayabilecektir. Zira bir yanda solun perspektifinin hegomonik bir biçimde tahayyül edilmesi olanağını da sağlar. Buna göre hasımlar demokratik çerçeve içerisinde cepheleşmelerini kaydederler, fakat bu değişmez bir çerçeve değildir. Hegomonik çerçeve aracılığıyla yeniden tanımlanmaya yatkın bir çerçevedir.¹¹

Sonuç olarak Mouffe’un esas derdi demokrasinin temel sorusu –siyasalın kurucu unsuru olan antagonistik boyutun siyasal birliğin yok etmeyecek şekilde nasıl ifade edilebileceğidir. Mouffe “antagonizma” (düşmanlar arası ilişkiler) ve “agonizm” (hasımlar arası ilişkiler) kategorileri arasında bir ayrım yapmayı ve birbirini “meşru düşmanlar” olarak gören taraflar arasında ortak bir sembolik olan oluşturacak bir tür “çatışmalı mutabakat” tahayyül etmeyi gerektiğini söylemektedir. Ona göre bu şekilde diyalojik yaklaşımın iddia ettiğinin aksine, demokratik tartışma gerçek bir cepheleşme olarak kavranır. Bu anlamda hasımlar çatışır, hatta çok sert bir şekilde çatışırlar, ama paylaşılan bir kurallar bütünü uyarınca çatışırlar ve pozisyonları, tamamıyla uzlaşma olsa bile, meşru perspektifler olarak kabul görür. “Diyalojik” ve “agonistik” perspektifler arasındaki temel fark, agonistik perspektifinin amacı mevcut iktidar ilişkilerini adamakıllı dönüştürmek ve yeni bir hegemonya kurmak olmasıdır.

¹⁰ Mouffe, a.e. s. 41.

¹¹ Mouffe, a.s. s. 42.

Türkiye’de Gemi İnşa Sanayine Genel Bir Bakış

Hakan DEMİREL

Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Yüksek Mühendisi

Son yıllarda dünyada gerçekleşen teknolojik değişimler ve yaşanan rekabet gemi inşa sanayiinde de büyük gelişmelerin yaşanmasına neden olmuştur. Elbette teknolojik değişim gemileri hem yapısal olarak hem de kapasite anlamında olumlu etkilemiştir. Deniz yolu taşımacılığının diğer taşımacılık türlerine göre daha ekonomik olması ve bir seferde çok büyük bir miktarda yükün taşınabilmesine olanak sağlaması da deniz yolunun vazgeçilemez olmasına neden olmuştur.

Denizcilik sektörünün önemi yük taşımacılığı açısından yadsınamaz konumdadır ve bu bağlamda da farklı özellikteki gemilerin inşası büyük bir önem arz etmektedir. Gemi inşa sektörünün yan sanayi ile birlikte hızlı bir gelişim gösterdiği düşünülürse sağladığı döviz girdisi de ekonomik anlamda olumlu bir etki oluşturmaktadır. Ayrıca sektör, bölgesel olarak nitelikli iş gücünü artırarak ticaretin gelişmesine, büyümesine ve güçlenmesine yardımcı olmaktadır dolayısıyla bölgede yaşayan insanların refah ve kültürel düzeyini yükselterek toplumsal olarak da önemli bir konuma sahiptir.

Bu anlamda gemi inşa sektörü nitelikli iş gücü ihtiyacı doğurması ve oluşturduğu geniş faaliyet alanı ile Türkiye’deki istihdam sorununun çözümüne önemli katkılarda bulunmaktadır. Oluşturduğu katma değer itibariyle doğrudan veya dolaylı olarak her zaman uluslararası rekabete maruz kalan ve dünyada ulusal normlardan ziyade uluslararası normlara göre yönlendirilen gemi inşa sektörü, her ülke için askeri, ticari ve sosyal açıdan özel bir konumu sahiptir.

2000’li yılların başından itibaren dünya deniz ticaretinde meydana gelen canlılık ülkemizi de bu anlamda olumlu etkilemiş ve yetkili kurumlarca alınan kararlar doğrultusunda tek cidarlı tankerlerin çalışamayacağı öngörülmüş dolayısıyla bu iki husus tüm dünyada olduğu gibi Türkiyede de özellikle 2000-2007 yılları arasında

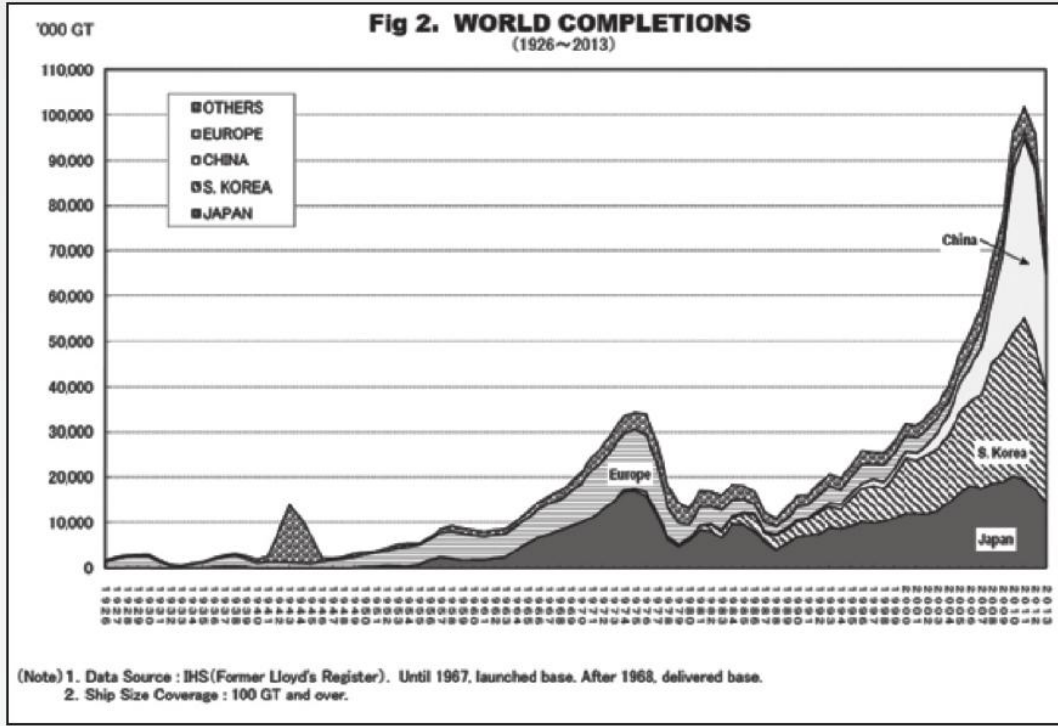
sektörün büyük bir ivme yakalamasına neden olmuştur. Daha sonra Dünyada 2008 yılı son çeyreğinden başlayan ve 2009 yılı son çeyreğine kadar kuvvetli şekilde hissedilen Global Ekonomik Kriz, ülkemizde de pek çok sektörde olduğu gibi gemi inşa sektörünü de olumsuz bir şekilde etkilemiş, sipariş defterindeki düşüş, hem istihdam hem de yeni yatırım ve modernizasyon çalışmalarının iptal ya da ötelenmesine sebep olmuştur.

Türkiye’de faal olarak 72 adet tersane var ve 54 adet tersanenin ise yatırımı devam etmektedir. Türkiye Gemi İnşa Sanayicileri Birliği (GİSBİR)’nin 2013 yılında yayınladığı rapor Türk tersanelerinde 2008 yılında 852 bin DWT olan gemi üretiminin, 2013 yılında 120 bin DWT olarak gerçekleştiğini ifade etmektedir.

Bu durum büyük bir uçurumun olduğunu ifade ediyor ancak mevcut tersaneler bakım-onarıma yönelerek bu olumsuz tabloyu gidermeye çalışmaktadırlar. Bu durumun bir sonucu olarak tersanelerin bakım-onarım faaliyetlerinin 2013 yılında 2008’e göre yaklaşık 2 kat artış gösterdiği yine bu raporda belirtilmektedir.

Japon Gemi İnşa Sanayicileri Birliği (SAJ)’nin Mart 2014’te yayınladığı istatistiklere göre; 2013 yılında dünyada teslim edilen yaklaşık 70 milyon GT hacim toplamındaki 3089 adet yeni inşa geminin GT olarak %36,8’i Çin’de, %34,8’i Güney Kore’de, %20,7’si Japonya’da, %1,4 Avrupa’da ve %6,4’lük kısmı da “diğer” grubundaki ülkelerde bulunan tersanelerde inşa edilmiştir. Dünya gemi inşa piyasasının 2007-2010 yılları arasındaki krize rağmen büyümesini sürdürdüğünü ifade edilmektedir.

Bu dönemde özellikle Çin % 400’lük bir üretim artışıyla tarihi bir büyümeye imza atmış, Güney Kore ve Japonya ise istikrarlı bir şekilde büyümesini sürdürmüştür. Fakat 2014 SAJ istatistikleri, özellikle 2012 yılından itibaren her üç ülkenin gemi teslimlerinin de sürekli azaldığını göstermektedir. Avrupa ve Türk tersaneleri küresel krizin olumsuz etkilerinden dolayı 2009 yılından itibaren siparişlerinin önemli bir ölçüde azaldığı bilinmektedir.

Kaynak: Japon Gemi İnşa Sanayicileri Birliği (SAJ), Mart 2014 İstatistikleri

2013 yılında, Güney Kore 557,3 milyar dolar olan toplam ihracatının 35,8 milyar dolarlık kısmını, Japonya 715,2 milyar dolar olan toplam ihracatının 15,56 milyar dolarlık kısmını, Brezilya ise 242,2 milyar dolar olan toplam ihracatının 7,93 milyar dolarlık kısmını gemiler, botlar ve diğer yüzen yapıların ihracatından elde ettiği belirtilmektedir. Türk gemi inşa sanayi ise özel sektör olarak 2013 yılında binde 75 civarında olan Türkiye'nin toplam ihracatı içindeki payını, 2023 yılında 10 milyar dolara çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu ise Türkiye'nin 2023 için öngördüğü 500 milyar dolar ihracat hedefinin %2'sine karşılık gelmektedir.

Elbette bu hedefler doğrultusunda ülkemizde planlanan birçok konu bulunmaktadır. Bunları şu başlıklar halinde toplayabiliriz ; "Deniz Teknolojileri AR-GE merkezi" kurulması, Tuzla, Yalova ve Eređli'de toplam 10 adet büyük tersane hedefi ile mevcutların konsolide edilmesi ve bu tersanelerin finans ve teknoloji alt yapısı olan yabancı tersanelerle ortaklık veya işbirliğinin sağlanması, yat ve tekne inşa sanayiinin büyütülmesi ve geleneksel yatların etkin pazarlanması, offshore yapılar ile LNG, LPG ve CNG tanker gemileri üretebilmek, gemi inşa sektörünün ana makine, elektronik ekipmanlar, teçhizat ve ekipmanlar dâhil en

az %90 yerli katkı payı ile gemi üretimi yapmasının sağlanması, Akdeniz’de VLCCC/ULCC tonajında gemilerin havuzlanmasına imkan sağlayan bir “Deniz Endüstri” tesisi kurulması, Gemi tamir, bakım ve onarımında en ileri teknoloji kullanımı ve yabancı tersaneler ile birlikte Türkiye’de Pendik Tersanesi gibi bir tersanede yapılabilmesinin sağlanması gibi ifade edilebilmektedir.

Ülkemiz, Avrupa coğrafyasında gemi inşa sektörünün gelişimi için stratejik bir konuma sahiptir. Türkiye’nin denizcilik sektöründe beklenen konuma gelmesinde gemi inşa sanayi ve tersaneler önemli bir yere sahip olup, gerek coğrafi konumu gerekse iklim şartları ülkemize tersanecilik açısından büyük bir rekabet üstünlüğü sağlamaktadır. Yukarıda bahsettiğimiz yapılması öngörülen çalışmalarla da sektör için dolayısıyla ülkemiz ve milletimiz için daha güzel günlerin geleceğine inanıyor ve VİRA BİSMİLLAH diyerek sözlerime son veriyorum.

KAYNAKÇA

<http://www.denizhaber.com/index.php?sayfa=yazar&id=30>

<https://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/turkiyede-ve-dunyada-gemi-insa-sektoru/576>